

הזכרונות

חוברת מספר 12

2025

יוני

בלי דמוקרטיה אין אקדמיה

מטה המאבק - אקדמיה
יוני 2025

בלי דמוקרטיה אין אקדמיה

הקדמה

הזמן לשוב – עכשיו.

בין הריסות המלחמה הקצרה, שלרגע קט כפתה עלינו שתיקה רועמת, נשארנו עומדים. עייפים, מתוחים, נעים בין פחד לקהות, אבל עדיין כאן. ישראל לחמה באיראן, מטוסינו המריאו, לוחמינו פעלו באומץ, וההשלכות יימשכו עוד זמן רב. אך גם בשעה זו, כשהעשן מתפזר באטיות, ברור לכולנו: המלחמה הזו לא סגרה דבר. היא לא פתרה את משבר החטופים, לא עצרה את השחיקה הדמוקרטית, לא שכנעה את החרדים להתגייס ולא בלמה את ההפקרות. ואם לא ניזהר היא רק תעמיק את השבר.

דווקא כעת, אחרי סערה כזו, אנחנו זקוקים לשקט מסוג אחר שקט של מחשבה, של עמידה מוסרית, של פעולה. כי מתחת לכל הכותרות, ממשיכים להיחנק הקולות של מי שנשארו מאחור: החטופים בעזה, המשפחות השכולות, החברה האזרחית שנלחמת על עצמה, ועלינו.

מול מציאות פוליטית צינית, מנוונת מוסרית, שלא חוששת להפקיר אזרחים בשביל הישרדות שלטונית, החברה הישראלית אמרה את דברה. בכיכרות, באוניברסיטאות, בבתי החולים, במילואים, ובחדרי מורים. מכל הנאומים עולה תזכורת כואבת אך ברורה: אין זמן. אין תירוצים. יש אחריות. יש אנשים שצריך להשיב הביתה. יש מדינה שצריך להציל.

וכפי שתיארה זאת אחת הנואמות, אנחנו חיים היום כמו תפטיר, רשת אזרחית חיה, שורשית, תת-קרקעית, שמזינה את עצמה ואת הסובבים. למרות הייאוש, מתוך השבר, צומחת עשייה. מתוך הקושי, מתקמת תקווה. העשייה הזו חוצה מעמדות, דתות, מגדרים. מחברות אקדמיות ועד אימהות בחזית, מחיילים במילואים ועד תלמידים שדורשים ללמוד על שוויון. מרופאים בעוטף ועד פמיניסטיות בירושלים.

אז נכון, עברנו טלטלה. קחו כמה ימים לנשום, לישון, להתאושש. מגיע לכם. אבל לא מגיע לנו לשכוח. לא מגיע לנו להתייחס. לא על גבם של החטופים, לא על חשבון המדינה הזאת שעדיין אפשר וצריך לתקן.

זו איננה רק קריאה לחזור להפגין, אלא קריאה לבחור בחיים. לבחור באחריות. לבחור בצד של הילדים, של השפיות, של הערכים. כי בלי זה, כל ניצחון צבאי הוא חלול. כל שיגור טיל הוא ריק אם הבית שאליו הוא אמור לשוב איבד את מצפוננו.

העת הזו דורשת מאיתנו לעמוד. לא להיעלם. לחנך, לשכנע, להיאבק ולתקן. כל אחת ואחד בדרכו. דרך שביתה, דרך חינוך, דרך אומנות, דרך כתיבה, דרך היד שמושטת למשפחה אחרת. כי גם הפעולה הקטנה ביותר, כשנעשית מתוך מצפון ואמונה, יכולה לשנות כיוון של עם שלם.

והמסר הכי חשוב? אנחנו לא לבד.

אנחנו הרוב. הרוב שמסרב לשתוק. שמסרב לשכוח. שמסרב להאמין שהכל אבוד. הרוב שיודע: יש חיים אחרי האימה, יש תקווה אחרי השבר. יש אפשרות לתקן. לא ביום אחד, לא בקלות, אבל בהחלט, כן. בעזרת אותה רשת אזרחית, אותו "תפטיר ישראלי", אותה אהבה עיקשת למקום הזה, גם אם הוא עייף ופצוע.

ועכשיו זה הרגע. הרגע להרים את הראש, להתייצב, לומר שוב: לא נוותר. לא עליהם. לא עלינו. לא על המדינה הזאת.

כי כמו שכתבה אחת הנואמות: נשבר לנו אבל לא נשברנו.

והירוק היום ירוק מאוד. הוא עוד יהיה ירוק גם מחר.

בלי דמוקרטיה אין אקדמיה

תוכן העניינים

40	בני ברבש	3	הקדמה
42	אורה פלד נקש	5	חוברות קודמות
46	ד"ר יואב גרובייס	6	פרופ' חגי לוין
48	פרופ' דוד הראל	8	פרופ' יופי תירוש
56	הרב אופק מאיר	10	הדס רגולסקי
60	פרופ' חגית מסר ירון	12	עו"ד רותם פרלמן-פרחי
62	ד"ר יוסי לוס	14	רס"ן במיל' דרור גביש
64	נעמיקה ציון	16	יעל יחיאלי
66	מוחמד מחאן יונס	18	ד"ר אורן ערן
68	עו"ד דינה זילבר	20	פרופ' איתי אטר
70	ד"ר נטלי דודזון	22	הילה מור-זהבי
72	אילה מצגר	24	פרופ' דניאל אורנשטיין
74	פרופ' עמוס גיורא	28	איתמר קרמר
76	אלה לביא	30	פרופ' דנה אמיר
78	אליה לוין	32	רמי איגרא
82	רודירד קיפלינג	34	פרופ' אביטל דידוביץ' אשד
83	תודות	36	כרמית פלטי קציר
		38	ד"ר לולי שטרן

זוהי חוברת אינטראקטיבית. לחיצה בתוכן העניינים תוביל לעמוד המתאים.
ניתן לחזור אל עמוד התוכן מכל דף על ידי לחיצה על הבית הקטן עם מספר העמוד.

בלי דמוקרטיה אין אקדמיה

חוברות קודמות

יצאנו לרחובות #4

יצאנו לרחובות #3

יצאנו לרחובות #2

Speak Out #1

יצאנו לרחובות #1

חזרנו לרחובות #5

חזרנו לרחובות #4

חזרנו לרחובות #3

חזרנו לרחובות #2

חזרנו לרחובות #1

חזרנו לרחובות #9

חזרנו לרחובות #8

חזרנו לרחובות #7

Speak Out #2

חזרנו לרחובות #6

יתקבלו בברכה חומרים חדשים לחוברות הבאות, נאומים, דעות, שירים, ציורים ותצלומים.

דואל למשלוח: matehaacademia@gmail.com

תודה,

צוות העורכים

אלון קורנגרין, רונית ספר-כהן

חזרנו לרחובות #11

חזרנו לרחובות #10

פרופ' חגי לוין | האוניברסיטה העברית ורופא משפחות החטופים

שלום,

יום 582. 59 חטופים עדיין בעזה. כולנו חטופים. אנחנו נמצאים בצומת דרכים קריטי. עלינו לבחור בין דרך החיים לדרך המוות. כאדם, כיהודי, כישראלי, כרופא – הבחירה שלי ברורה – ובחרת בחיים!

הממשלה, הנסחטת על ידי מיעוט קיצוני ומשיחי, מתכננת לבחור בדרך המוות. הממשלה מעדיפה להקריב את החטופים ולא להחזיר את החטופים. הצלת החטופים היא מטרה משנית עבור הממשלה. הממשלה מתכננת לכבוש את עזה ולהתנחל בה במבצע מרכבות גדעון. המרכבות ידרסו לא רק את הפלסטינים, אלא גם את החטופים. המבצע יעלה בחייהם של חטופים חיים ובהיעלמותם של חטופים חללים. המשך המלחמה יעלה בחיי חיילים ובשחיקה איומה של ישראל. המשך המלחמה יחמיר את האסון ההומניטרי ויוביל למותם של חפים מפשע. כשלא יודעים לאן המרכבה נוסעת, היא תגיע, במקרה הטוב, לשום מקום. ובמקרה הרע – לגיהנום.

רק הסכם כולל יוכל להחזיר את כל החטופים, להחליף את שלטון החמאס בעזה, לסיים את המלחמה ולהביא ביטחון לישראל. ניתן להשיג כעת הסכם כזה! אבל הממשלה סרבנית. היא לא רוצה לבחור בחיים. סמוטריץ' לא רוצה לדעת מה קורה לחטופים, כדי שיוכל לישון טוב בלילה. נתניהו אמר שהוא ישן טוב בלילה, במצפון נקי. רק חסר מצפון יכול לישון טוב בלילה, במציאות הדיסטופית שהוא אשם בה. אנחנו לא ישנים טוב בלילה. אנחנו דואגים לחטופים, לחיילים ולישראל.

מתחילת המלחמה אני מתנדב כראש מערך הבריאות של מטה משפחות החטופים. פרסמנו דוחות מקצועיים ומחקרים על מצב החטופים ועל מצב המשפחות. היום יום הולדת 24 של גיא גלבוע דלאל, החטוף בעזה. מעדויות, גיא כבול בידיים וברגליים, בחשיכה וסובל מרעב וצמא. עבר התעללות פיזית ונפשית, וסובל מפגיעה בדיבור ובשמיעה. כל החטופים במצב קריטי. כולם בסכנת מוות! מצבם הפיזי והנפשי הולך ומידרדר עקב התנאים הקשים והיעדר טיפול. הם סובלים מרעב קיצוני, צמא, מחלות ופציעות. הם סובלים מתנאים סניטריים לא אנושיים ומסביבה לא ראויה למחיה. הם עוברים התעללות פיזית ונפשית קשה.

מניסיון העבר, מלחמה עצימה תחמיר את מצב החטופים ותסכן עוד יותר את חייהם, הן עקב פגיעה ישירה והן עקב תגובת המחבלים. כרופא המלווה את המשפחות יומם ולילה, אני רואה את הפגיעה הקשה בהן. הן נמצאות באי וודאות מייסרת ואובדן עמום, שרק מתעצם נוכח ההתייחסויות חסרות הרגישות של הגורמים המדיניים ורעיותיהם. ללא החזרת החללים, בני משפחותיהם הופכים להיות לחיים-מתים, והחללים נשארים מתים-חיים. השבת החללים אינה רק תנאי לצדק, אלא גם אבן יסוד לבריאות המשפחות. מלחמה עצימה כעת תעלים את החללים, כך שלא נוכל לעולם לאתרם. כנגד חוסר האמון בממשלה המפקירה וחסרת האחריות, יש לנו אמונה בעם. העם שממחיש – "אתם לא לבד – אנחנו איתכם". העם עם החטופים.

84% מהציבור מאמין שאין ניצחון על החמאס מבלי להשיב את כל החטופים. רוב זה קיים גם בקרב מצביעי הקואליציה ובכל שכבות האוכלוסיה. החזרת כל החטופים תאפשר שיקום ישראל ומימוש ערך הערבות ההדדית. אבל לא מספיק להאמין, צריך לעשות. מחר בשעה 11:00 ישראל עוצרת. בכל יום, צוותי הבריאות בבתי החולים בארץ עוצרים בשעה 1200. אנחנו חייבים לעצור את מרכבות המוות. עכשיו בואו נרים יד לסמן עצור! תודה לכם!

פרופ' יופי תירוש | אוניברסיטת תל אביב

שמי יופי תירוש, בת מושב מסלול, חברה בפורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה ובמחאת האקדמיה ואקטיביסטית נגד הפרדה מגדרית והפגיעה בנשים בשם גרסאות מעוותות של היהדות. הממשלה הנוכחית לא מתעניינת בשלומם או עתידם של אזרחיות ואזרחיה, מבקשת לעצמה כוח בלתי מוגבל ומחדשת באופן ציני מלחמה קטלנית, שגובה מחירים בלתי נסבלים של חיי חטופים, ילדים, חיילים ואזרחים, ונועדה אך ורק להישרדות פוליטית. הקיטוב, השנאה והאלימות מעמיקים. צופים בטקס הזיכרון האלטרנטיבי בבית כנסת רפורמי מוכים באלימות. הקרנת סרט במכללת ספיר, מוסד נפלא שבו היה לי הכבוד לכהן כראש בית הספר למשפטים, מפוצצת בליווי קריאות נוראיות כמו "נשרוף את החיג'אב שלך".

כאזרחית, כמשפטנית וכפמיניסטית, אני כועסת וחרדה בגלל הסכנה שהממשלה הזאת מהווה לכולנו.

ועם זאת אני רוצה לחלוק אתכם ואתכן רגשות אחרים, שלרוב אנחנו לא מדברות עליהם וגם מתקשות לחוות אותם בשנתיים וחצי הקשות שעוברות עלינו. אני מדברת על שמחת ההתעוררות, על חדוות הפעולה המשותפת, ועל תקווה לעתיד טוב יותר.

כדי לתאר את החוויה שלי אני רוצה להציע דימוי מעולם הבוטניקה: תפטיר. הפטריות שאנחנו פוגשות מעל פני השטח, ביער, הן רק הקצה של מה שמתרחש בעולמן. תפטיר הוא הרשת התת-קרקעית, שם הן בונות קישוריות מטורפת, אורגנית, מתחחת את האדמה ומזינה את החיים.

בשנתיים וחצי האחרונות אני עדה למשהו חדש שלא ראיתי בכל שנותי הרבות כאקטיביסטית: נוצר פה תפטיר ישראלי. אנחנו פועלות ופועלים ביחד ברישות חדש שלא היה כמותו. מעולם לא היינו כה מקושרים.

יום אחד קיבלתי טלפון. "אהלן, אני אביב מאחים לנשק, קיבלתי את הטלפון שלך ואמרו לי שאת הכתובת. את יכולה לעלות לזום הערב ולהסביר לנו למה אנחנו צריכים להפגין מול פורום קהלת?". פעם אחרת, משום מקום, קיבלתי טלפון מדבי, רופאת משפחה ממחאת החלוקים הלבנים: "הי, אני רוצה לכתוב נייר עמדה על הנזקים הבריאותיים של הדרת נשים – תעזרי לי עם חומרים?". אני מתקשה לתאר כמה עבור אקטיביסטית אלה רגעים מופלאים, וכמעט בל יאמנו. חולקים מידע, רעיונות, קריאות לפעולה, חומרים מזינים לחברה חפצת חיים. מאז הקמת הממשלה הזאת, כמעט שלא חלף יום שבו לא התווספו אנשי קשר לספר הטלפונים שלי.

אז לצד העצב שאין לו סוף על קורבנות המלחמה, על הנופלים, הפצועים, החטופות והחטופים והעקורים, ולצד הכעס על ההפקרה ועל ההפיכה המשטרית, אני מרגישה גם שמחה ותקווה. מהשבר והכאב הגדולים אנחנו גם צומחים, מהחושך מנצצים אורות חדשים. לדעתי עברנו בחברה הישראלית תהליך מואץ של בניית מערכת עורקים וורידים חברתיים, אזרחיים, מלמטה.

כשהממשלה ה-37 ניסתה להתנקש בדמוקרטיה הישראלית היא גרמה למיליונים בישראל לזהות את טיבה ואת ערכה העצום. התחלנו לדבר ברצינות על ליברליזם, שוויון זכויות אדם, על הפרדת רשויות ועל מנהל תקין ולהיאבק עליהם רק כשהבנו עד כמה הם חיוניים למי שאנחנו, ועד כמה הם עומדים על אדנים רעועים. אנחנו סוף-סוף מקיימות את השיחה שלא קיימנו שבעים וחמש שנה, סוף-סוף משתפים פעולה באופן שחוצה סקטורים ומעמדות ארגוניים.

ליבי רחב לנוכח המוני האזרחיות והאזרחים הישראלים שעד ינואר 2023 לא היתה להם אף קבוצת ווצאפ שעוסקת בפוליטיקה ובענייני השעה, ובמהלך השנתיים הללו הם היו מוכנים ומוכנות ללמד את עצמם קורס מזרח במשפט חוקתי ויצאו לרחובות שבוע אחרי שבוע כדי להיאבק על ערכים בסיסיים. אני נפעמת מהקבוצות הרבות שפועלות ביחד פנימה והחוצה – ההיטקיסטים, המילואימניקים, האקדמיה, הגלימות השחורות, בונות אלטרנטיבה, אימהות ערות ואימהות בחזית, פעילים נגד הכיבוש, תנועות נוער ומכיניסטים, מורות ומורים אמיצים ונחשבים.

בתגובה למתקפה הרצחנית של חמאס, הראנו את כוחו של התפטיר ביצירת החמ"לים שנתנו מענה לממשלה שהכזיבה ונטשה בציד, מזון ואירוח חיילים ומפונים, התנדבנו לקטיף בשדות החקלאות הישראלית, הקמנו מערכים של מטפלים לשורדי הנובה. וגם יצאנו להילחם להגנת המדינה. שלחנו לוחמות ולוחמים, סיפקנו ציוד, אירחנו, גיהצנו וחזקנו. קברנו נופלים, אך גם שיקמנו פצועים. התגלינו במלוא יפעתנו.

ואל תגידו "אבל מה זה עוזר". המאמצים שלנו מתישים, ולא תמיד מצליחים, אבל חשוב לזכור שיש לנו הישגים אדירים. קרו דברים קשים מאוד, אבל קרו גם דברים טובים. מהזווית המקצועית שלי, המשפטית, הסבירות לא בוטלה. פסקת ההתגברות על חוקי יסוד לא הצליחה לעבור. לזין לא הצליח בינתיים לשנות את הרכב הוועדה למינוי שופטים, ויצחק עמית הוא נשיא בית המשפט העליון על אפו ועל חמתו, והיועמ"שית בהרב מיארה עדיין בתפקידה. המחאה, אנחנו ורק אנחנו, הצלחנו לעשות את כל אלה.

לכן אנחנו כאן. אנחנו הרוב, הרוב שרוצה בהפסקת המלחמה ובעסקה כוללת להשבת כל החטופים. הרוב שרוצה ישראל כמדינה דמוקרטית ויהודית. אנחנו הרוב, ואנחנו ננצח, בעזרת התפטיר הישראלי. אחתום במילותיה של חברת הכנסת נעמה לזימי: במקום שיש מחאה, יש תקווה.

הדס רגולסקי | חברת מועצת ת"א-יפו, ראש מטה הנשים – הדמוקרטיות

ערב טוב באר שבע.

אני נולדתי פה, בסורוקה. לפי הסיפור המשפחתי, אבא הוריד את אמא במיון יולדות ונסע לישון בבית בנתיב העשרה – לא המושב של היום בעוטף, אלא נתיב העשרה של סיני. זו הייתה תקופה אחרת. בלי טלפונים, בלי עדכונים. שכנה דפקה על החלון לבשר לו שנולדה לו בת.

היום הכול זורם בזמן אמת. בלי זה, אולי לא היינו יודעים שראש הממשלה מעסיק עד היום יועצים שקיבלו כסף מקטאר, גם אחרי השבעה באוקטובר. בעולם קוראים לזה בגידה. פה צרצרים. לא היינו יודעים עד כמה נתניהו חירב את היחסים עם ארצות הברית – איך הכול נוחת עלינו כהפתעה: השיחות עם איראן, ההסכם עם החות'ים, החלומות לגרש את העזתים, והמהלך האחרון: לאפשר לסעודים גרעין – בלי נורמליזציה עם ישראל.

אבל גם עם כל המידע הזה – יש דברים שאנחנו לא רואים. לא שומעים. לא מעזים להגיד: המלחמה הזו, היא מלחמת רק נתניהו. החיילים עולים קורבן על מזבח החלום של המשיחיים לשוב לעזה. נהרגים אלפי ילדים בעזה – ואנחנו שותקים. זה לא מוסרי ולא יהודי! והפאשיזם? כבר נורמלי. הפוגרום ברעננה. האלימות במכללת ספיר, שם לימדתי. באו לצפות בסרט – אבל מבחינתם לא משנה אם זה סרט או שחמט – הם יחליטו מה מותר לחשוב. אף אחד לא עוצר אותם. מי שמנרמל את זה סופו שיקרה גרוע מזה!

אבל ייאוש זו לא תכנית עבודה. אנחנו צריכים תכנית אחרת. אלטרנטיבה. אני מבקשת מכם לדמיין מציאות אחרת. להאמין בה. לפעול למענה. מציאות של דמוקרטיה ליברלית, שואפת שלום, שבה מערכת החינוך מעודדת סקרנות ומתוגמלת! , המדינה דואגת לרווחת אזרחיה, והמרחב הציבורי פתוח לכולנו – בגאווה וללא פחד.

איך?

קודם כל – מדברים ברור:
צריך לסיים את המלחמה – עכשיו.
להחזיר את החטופים – עכשיו.
בעסקה. ואחר כך – להקים ועדת חקירה ממלכתית. בלי לפחד להגיד את זה.

ומה עוד?

מצטרפים לבניית הכוח. אני התחלתי בבניית בונות אלטרנטיבה וחזה חדש וכעת אני בדמוקרטים, עומדת בראש הדמוקרטיות - מטה הנשים. אני גם חלק מתנועת עוגן לעתיד, שמבקשת לשרטט עתיד אחר.

תשאלו את עצמכם – עם מי אני מזדהה? ותתייצבו. אנחנו האנשים והנשים להם חיכינו.

מה עוד?

ומחר ב-11:00 – מדינה שלמה עוצרת. 59 דקות למען החטופים.
לא כי זה מספיק — אלא כי זו תזכורת: הם שם, ואנחנו כאן.
והחוט שמחבר בינינו הולך ונחלש. אם לא נמשוך כולנו — הוא ייקרע. אבל לא ניתן לזה לקרות.
לא נוותר עליהם. לא נוותר עלינו. לא נוותר על המדינה הזו.
אז לא משנה כמה התעייפנו – אנחנו קמים.

קמים – למען מי שעדיין בשבי.
קמים – למען הילדים שצריכים עתיד.
קמים – כדי שלא נצטרך להתבייש במדינה שאנחנו אוהבים.
קמים – כי זו הארץ שלנו. וזו האחריות שלנו.

חיפה

10 מאי 2025

עו"ד רותם פרלמן-פרחי | מחאת העם חיפה

ערב טוב,

הַיֶּרֶק הַיּוֹם יֶרֶק מְאוֹד
וְהָאֶפֶר הַיּוֹם אֶפֶר מְאוֹד
וְקִצְתָּ שָׁחַר וְאֵין לָבֶן בְּעִיר
וְהַנֶּסֶעַר הַיּוֹם נֶסֶעַר מְאוֹד
וְהָעֶבֶר הַיּוֹם עֶבֶר מְאוֹד
וְקִצְתָּ עֵתִיד, וְאֵין הַזֶּה בְּאֵוִיר
וְעוֹד לֹא קֵל לְנֶשֶׁם
וְעוֹד לֹא קֵל לְחֶשֶׁב מוֹל הָרוּחַ
וְעוֹד לֹא קֵל לְנֶשֶׁם
וְעוֹד לֹא קֵל לְחֶשֶׁב
וּמְאוֹד לֹא פְּשׁוּט לְחֻכּוֹת
(למחרת/לאה גולדברג)

למרות שחלפו 582 ימים ורובנו חזרנו לסוג של שגרה – ילדים, לימודים, עבודה, אולי אפילו נסיעות לחו"ל מפעם לפעם, המועקה בחזה, הכאב הלופת את הבטן התחתונה, הבכי שממאן להיפסק – כל אלו מזכירים לנו שאין באמת חזרה לשגרה כאשר גם השבוע שני חיילים נהרגו בעזה, סמל ישי אליקים אורבך וסמ"ר ים פריד, וכאשר 59 חטופים עדיין בעזה, וכאשר הכוחות המבקשים לפרק את ישראל לא נחים לרגע מתוך דלחיה מוחלטת שהם הרוב, בעוד שהאמת היא שאינם עוברים את אחז החסימה, וכאשר פרשיות השוחד ואולי אף בגידה האופפות את לשכת נתניהו רק הולכות ומתרבות ומסתבכות וכאשר מי שמנצח על הטרגדיות והקטסטרופות שפוקדות אותנו ללא הרף, האיש המסוכן ביותר לביטחון ישראל, ישן בלילה עם מצפון נקי.

שנתם של רוב הישראלים ההגונים, חפצי החיים, גם אם ילדיהם לא משרתים בעזה וגם אם אינם מכירים אף חטוף או בן משפחה של חטוף, וגם אם הם עצמם ברי מזל מספיק כדי לא להיפגע מהמצב הכלכלי הנורא – נודדת כבר 582 ימים. כואב להם בגוף, בלב, בנשמה. והמצפון שלהם אינו שקט, אינו שקט כלל. כנראה משום שבניגוד למשיח השקר, השבתאי צבי המודרני, ראש לשכת קטאר בישראל – להם יש מצפון.

לרובנו לא קל לנשום, ולא קל לחשוב מול הרוח, ומאוד לא פשוט לנו לחכות. לחכות לחטופים, לחכות לבחירות, לחכות לתחילת התיקון, הריפוי והשיקום. לחשוב על ישראל שאחרי עידן נתניהו וארגון הפשיעה שבראשו הוא עומד, לחשוב על סיום הסכסוך הישראלי-פלסטיני, לחשוב, גם כאשר זה נורא נורא קשה, על החפים מפשע בעזה.

לנשום אויר נקי מהסתה, מגזענות, ומאלימות.

עוד לא קל. מאוד לא פשוט.

וככל שהמלחמה מתארכת, וככל שאין אופק לסיומה, וככל ש-59 החטופים מתרחקים מאיתנו, כך נהיה קשה עוד יותר. ואנשים מה הם בסה"כ רוצים? לחיות, לחזור לחייהם. שהצבע הצהוב ישוב להיות סתם עוד צבע בשלל צבעי הקשת, שכיכר החטופים בת"א תחזור להיות רחבת מחיאון ת"א, ששירים שלא גולדברג כתבה ב-1957 לא יהיו רלוונטיים ומדויקים במאי 25, ושירים חדשים ייכתבו, ויתפסו את מקומם - שירים על שלום ועל אהבה.

אז זה הזמן להזכיר, לכל מי שמתעייף, לכל מי שלוקח את הנס הציוני או דמוקרטיה כמובנים מאליהם, שלולא המאבק שלנו, לולא תנועת המחאה, לולא חוסנה של החברה האזרחית על אף חדלונה הנורא של הממשלה, לולא הסולידריות עם משפחות החטופים, לולא ההתנגדות למהלכים המטורפים של הממשלה, לולא ההתעוררות שלנו, הגם שהיא מאוד מאוחרת - היה כאן הרבה הרבה יותר גרוע.

אנחנו עדיין בקרב בלימה, אך יש לנו לא מעט הצלחות, ועוד יגיע השלב של הבניה מחדש, השיקום, התיקון, היצירה, אך בכדי שנזכה להגיע לרגע המיוחל הזה, אסור לנו להרפות, אסור לנו להתעייף ואסור לנו לוותר.

אם גדי מחס, בן ה-80, ששוחרר מהגיהנום בעזה אחרי 482 יום, מתכוון לשקם את ניר עז, אז לנו, לכולנו, אין את הפריבילגיה להישבר.

שירה של לאה גולדברג מסתיים כך:

הסערה נוגעת בריסים,

ומשתבר כל רגע לרסיסים.

אך הירק היום ירק מאד.

למרות הסערה האיומה שאנחנו עדיין בתוכה ולא ברור כלל מתי היא תסתיים כי למטורפים בשלטון יש אינטרס שהיא תימשך לנצח, ולמרות שנדמה כי אנחנו נשברים כל רגע לרסיסים - הירוק היום ירוק מאוד, וכך הוא יהיה גם מחר, ובכל יום שיבוא - ירוק לעד. אנחנו עוד נתגבר, ובמילותיו של משורר אחר, חיים חפר - "עוד נראה את הימים האחרים".

חיפה

10 מאי 2025

רס"ן במיל' דרור גביש | הודח מהצבא על רקע המחאה, ממובילי מחאת הגומא, מפונה שחזר לקיבוץ הגושרים.

ערב טוב חיפה, והלוואי שבאמת יהיה ערב טוב.

שמי דרור, בן 41, מקיבוץ הגושרים, נשוי ואבא לשלושה. פעיל במחאה מאז שהשתחררתי משירות קבע כקב"ן לפני ארבע שנים, ועד לאחרונה קב"ן של אוגדת מילואים צפונית. עם תחילת המלחמה הגעתי לאוגדה, לתחילתו של שירות מילואים ארוך, אינטנסיבי, מסוכן לעיתים, וגם משמעותי ומספק. בלילו של אותו יום ארור אשתי וילדיי עזבו את הקיבוץ, וכך הפכנו לפליטים בארצנו - אותה מדינה שהוקמה כדי שיהודים לא יהיו יותר פליטים חסרי בית.

עד לאחרונה הקפדתי על הפרדה מוחלטת בין פעילותי במחאה לבין שירות המילואים. אמנם, את שני הדברים עשיתי מאותו מקום - אכפתיות כלפי מה שקורה במדינה, ותחושה חזקה שיש לי את היכולת להשפיע לטובה על כך. ביחד עם זה, במילואים שירתו תחתי ואיתי אנשים מכלל הקשת הפוליטית, וכולנו פעלנו למען חוסנם ובריאותם הנפשית של כלל חיילי צה"ל, ללא קשר לדעותיהם וקבוצות השתייכותם. כך היה, וכך צריך להיות. גם כשבער בי הזעם על ההפיכה המשטרית, ולאחר מכן על הפקרת הדרום והצפון, על הברחה מאחריות, על הפקרת החינוך, הכלכלה, הבריאות והחיים של כולנו, והכי כואב - על הפקרת אחינו ואחיותינו במנהרות החמאס וגרירתנו למלחמה אינסופית וחסרת מטרת בטחונות, רק למען אינטרסים אישיים ופוליטיים והזיות משיחיות - גם אז עשיתי את תפקידי במילואים כמיטב יכולתי, ורק כשלא הייתי בשירות מילואים פעיל נרתמתי ככל יכולתי למחאה.

אבל אז, האשם החליט להדיח את ראש השב"כ. בהתחלה לא התרגשתי, ואמרתי לעצמי שכולם יודעים שבג"צ לא יאפשר את זה. עד שנציגים של חבורת המושחתים, הקיצונים והאופורטוניסטים שלצערנו מרכיבה את ממשלת ישראל, התחילו לאיים באי ציות לפסיקת בג"צ. אם הדבר הזה היה עובר בשקט, ואם חלילה זה עוד יקרה, זוהי סיום ההפיכה המשטרית! ללא צורך בחקיקה נוספת, בהשתלטות על הוועדה לבחירת שופטים או בהחלפת היועמ"שית. קואליציה של שישים ומשהו

14

צילום: אלון קורנגרין

צילום: רוני שפירא

דיקטטורים, שמחזיקה ברוב ברשות המחוקקת ובכל הרשות המבצעת, ומתעלמת מפסיקות בית המשפט - לא תהיה כפופה יותר לכלום. בטח לא לעם. זהו איום קיומי ומיידי על כולנו, וכל אחד חייב לעשות כל צעד בלתי אלים שהוא יכול כדי לסכלו ולמנעו.

ואז, בשבת לפני כחודש וחצי, הבנתי שהדרך האפקטיבית ביותר שלי להעביר את המסר - שאסור, אסור, אסור לאפשר לממשלת החורבן להשלים את ההפיכה המשטרית - היא באמצעות שירות המילואים שלי. הודעתי למפקדיי שאם הממשלה תפר את פסיקת בג"צ - אבקש מהם לשחרר מהמשך שירות המילואים, ודאגתי לפרסום מכתבי אליהם.

זה לא היה צעד פשוט עבורי, אחרי 22 שנה של שירות בסדיר ובמילואים, בתפקיד ויחידה אליהם אני מחובר, ואחרי הובלה של קב"נים יקרים שידעתי שחלקם יתאכזבו ויפגעו מהצעד הזה. אולם, ביחס לגודל האיום הקיומי שהשלמת ההפיכה המשטרית מהווה, ידעתי שכל מחיר שאשלם הוא כאין וכאפס.

כי בישראל, דמוקרטיה היא לא רק איכות חיים. דמוקרטיה היא תנאי לחיים עצמם! מדינת ישראל לא תשרוד כדיקטטורה כושלת, מושחתת, מפולגת, דכאנית וחלשה כמו שכנותינו במזרח התיכון. ללא החירות, האחדות, הקידמה, השגשוג והחיבור למערב שאפשריים רק בדמוקרטיה, אנחנו נאבד את הבית היחיד שיש לנו בעולם.

ופה, לוחמות ולוחמי החירות מחיפה, המסר שלי אליכם ואליכן. אין לנו ולא יהיה לנו בית אחר! בכל מקום אחר נהיה זרים, בסכנת רדיפה אם גם שם תתבצע הפיכה. אני ועוד כל כך הרבה ישראלים כבר הפכנו לפליטים בגלל ממשלת החורבן. לא עוד! ואנחנו כל כך הרבה יותר חזקים מחברי ממשלת החורבן! אין מצב שהחבורה העלובה הזאת אוהבת את השלטון יותר ממה שאנחנו אוהבים את ביתנו היחיד ואת חיינו וחיי ילדינו. זה בידיים שלנו! תפקידנו להמשיך במאבק ולהעצים אותו, לעשות כל צעד בלתי אלים שצריך, עד להדחת ממשלת החורבן, להפסקת ההפקרה ולביצור הדבר שכולנו צריכים כדי להמשיך לחיות ולשגשג פה - ד-מוק-רט-יה!

צילום: איציק בן לוי

חיפה

10 מאי 2025

יעל יחיאלי | מייסדת מיזם 5050 לשותפות ושוויון מגדרי

שבוע חדש חיפה, ושוב אנחנו כאן. אנחנו נמשיך לצאת מהבית עד שכל החטופים והחטופות יהיו בבית.

אנחנו כאן בשביל לאמר למשפחות – אתם לא לבד. כל עוד הם שם – אנחנו כאן!

כל מי שיוצאת ויוצא מהבית – אתם התקווה. אנחנו התקווה. יש לנו אחת את השני, ויש לנו מדינה אהובה לשקם. אני רוצה לשלוח מכאן תודה לכל מי שנלחם, כל מי שלא נשאר. באדישות, כל מי שמרים. את הדגל – אנחנו כאן בשביל

שמי יעל יחיאלי, ירושלמית, פמיניסטית, אקטיביסטית. לפני שנתיים הקמתי את מיזם 5050 מתוך חזון ברור: 50% נשים במוקדי קבלת ההחלטות. זה לא חלום רחוק – זה צורך דחוף של מדינת ישראל. זו תהיה חלק מהדרך לשקם את מדינת ישראל. יש מדינות שכבר שם: פינלנד, איסלנד, רואנדה, מקסיקו. אם זה הצליח שם – גם אצלנו זה אפשרי. זה תלוי בנו. יש לנו חזון, יש תוכנית עבודה.

אני נמצאת בכנסת כמעט כל שבוע, הממשלה הזו ממשיכה לפעול ולהעביר חוקים נגדנו, נגד האזרחים של המדינה. השבוע היה מאד חשוב לממשלה הזו להוסיף סמכויות לבית הדין הרבני! כן, אותו בית דין שבו נשים לא יכולות להיות דיינות. רק גברים! אנחנו ניאבק נגד החוק הזה כמו שנאבקנו על כל שאר החוקים.

בכנסת יש מעט נשים, בבית הדין הרבני אין בכלל נשים, אבל יש מקום שבו יש דווקא הרבה מאוד נשים – מערכת החינוך. השבוע יצאו המורות, המנהלות, היועצות למאבק הצודק ביותר, ואנחנו איתם. חינוך הוא הבסיס שלנו למדינה מתקנת. חינוך הוא קריטי לדמוקרטיה. בלי חינוך – אין תקווה. ניאבק גם על לימודי ליבה כדי שכל ילדה וילד בישראל ילמדו אזרחות. ולילדות וילדים שנמצאים כאן – תדעו שזה השיעור הכי חשוב: תמיד להיאבק על צדק. על תקווה.

במחקר שעשיתי גיליתי שבמדינות שיש 50% נשים בממשלה – יש שני תקציבים שעולים, תרצו לנחש? החינוך והבריאות. לא מפתיע, נכון?

ייצוג שווה זה לא עניין טכני. זה עניין של מהות. זה משנה את סדרי העדיפויות. רוצים יותר תקציבים לחינוך? לבריאות הציבורית? תצביעו רק למפלגות שמתחייבות ל-5050. כי שוויון לא קורה לבד. ובבחירות הבאות – נדרוש 5050 בכל מפלגה.

ובמסך המפוצל של חינוך, יש גם הצלחות, שבוע שעבר ביום העצמאות שהיה כל כך קשה – הייתה נקודת אור אחת: לראשונה – 50% מהזוכים והזוכות בפרס ישראל היו נשים. זה לא קרה מעצמו. שנה שעברה רק אישה אחת זכתה בפרס. יצאנו למאבק, הגשנו עשרות מועמדות, דרשנו תיקון – והצלחנו. גם עם הממשלה הזו, הצלחנו ועל הבמה היו 5 זוכות פרס ישראל. יש חזון, ויש תוכנית עבודה!

רוצים עוד חדשות טובות? בדיון שהיה השבוע בכנסת הוצג סקר של המכון הישראלי לדמוקרטיה בשאלה האם חשוב לכם שבמפלגה שתצביעו לה יהיו 5050, והתוצאות: 97% ממצביעי העבודה תומכים ב-5050. 84% במפלגות הערביות. ואפילו בש"ס ויהדות התורה – 32% בעד. הציבור רוצה 50% נשים. עכשיו הזמן לדרוש את זה גם מהפוליטיקאים.

תעצמו רגע עיניים. תדמיינו את החטופים והחטופות חוזרים הביתה. תדמיינו כנסת וממשלה עם 5050. נשים וגברים סביב שולחנות קבלת ההחלטות, בונים יחד מדינה טובה יותר. עכשיו תפקחו את העיניים. תסתכלו סביב. אנחנו לא לבד.

תצטרפו אלינו ל-5050. נשים וגברים. שותפות ושותפים. זה לא יקרה מעצמו – זה עלינו. הבחירות אולי עוד לא הוכרזו, אבל הקמפיין שלנו כבר התחיל: 5050 בכל מפלגה. יש לנו מדינה לשקם. המאבק שלנו יצליח. העסקה תגיע. החטופים והחטופות יחזרו. ואנחנו נתחיל לבנות מחדש. זאת המשמרת שלנו.

צילום: אילת מרקוביץ

צילום: אילת מרקוביץ

צילום: רן דמבו

חיפה

10 מאי 2025

ד"ר אורן ערן | רופא משפחה מאשכול

קוראים לי אורן ערן

אני רופא משפחה באשכול שבעוטף מאז 2010. מעל ל 20 שנה שהקהילה האמיצה שלי עומדת בקו האש.

בשבת השחורה רצחו, חטפו, אנסו וניסו לפרק את הקהילה שלי. הקהילה שלנו. מאז תחילת המלחמה חוויתי עם מטופלי תהומות של דיכאון. ילדים חזרו להרטיב, הפרעות אכילה, ילדים מסרבים להישאר רגע לבד, חוזרים לישון עם ההורים. נוער מחפש חומרים גם המבוגרים. רמת התפקוד האישית של כולם ירודה. משפחות מתפרקות

ויש את אלא שלא מצליחות לחזור. ואז הבנתי קוגניטיבית, פיזית ונפשית- כל עוד החטופים שם והמלחמה נמשכת המצב רק יחמיר. המצב של כולנו. ביום ה-365 למלחמה השבתתי, בכאב רב, את המרפאה שלי. ומאז אני פועל למען הצלת החטופים. בתחילה הפעילות התמקדה רק בנושא החטופים והצורך בשחרורם המהיר. עכשיו כבר ברור שהכל קשור להכל ולא ניתן להפריד את נושא החטופים מהחשד לבגידה בתוך משרד ראש הממשלה, המשכות הלחימה, גזל הקופה הציבורית הפגיעה בשכר ועוד ועוד. ועכשיו, התוכנית לכיבוש עזה על חשבון חיי החטופים. החיים שלנו.

כרופא אני רוצה לדבר על שני מונחים פסיכיאטריים שרובנו חווים גם מבלי לדעת את שמם המקצועי- חוסר אונים נרכש ופגיעה מוסרית. חוסר אונים נרכש נוצר כאשר גורמים למישהו להרגיש שאין לו דרך לשנות את מצבו, כלומר, שהדברים הרעים שקורים לו נמצאים מחוץ לשליטתו, הוא יישאר פסיבי גם כאשר תהיה לו אפשרות להציל את עצמו – הוא ילך כצאן לטבח. זה מה שהממשלה שלנו מנסה לעשות, סליחה בעצם כבר עושה לנו.

המושג השני, פגיעה מוסרית, זהו נזק פסיכולוגי, חברתי ורוחני הנגרם כשאנחנו נחשפים למעשים הנוגדים את המוסר שלנו- כגון הפקרת החטופים. הפגיעה בעקרונות המוסריים מעוררת רגשות של אשמה, בושה, כעס, תסכול ולירידה חדה באמון. לתחושות אלה יכולים להתווסף דיכאון, חרדה ובידוד חברתי. לשתי הבעיות הללו הטיפול הזה והוכח במחקרים- אקטיביזם. עשייה. כשאנחנו בוחרים בעשייה הפעילות עוזרת לנו להתמודד עם התחושות הקשות. החטופים בסכנת חיים מתמדת - ואנחנו איתם, החברה הישראלית בכללותה ולכן תקראו לזה איך שאתם רוצים - פדיון שבויים, הצלת חיים, ערבות הדדית או חובת המדינה לאזרחיה וחייליה - אבל זו צריכה להיות המטרה הראשונה במעלה. מי שלא בוחר להציל אותם ממית אותם ביסורים.

582 ימים הם בשבי.

582 ימים שמשפיעים גם על כולנו

582 ימים, כואבים ומדממים, אנחנו יוצאים לרחובות וקוראים למען שחרורם - ואין שומע.

הגיע זמן לפעול יחד

אנחנו יודעים כי רוב רובו של הציבור תומך בהסכם להשבת החטופים.

אנחנו יודעים כי רובו של הציבור תומך בהפסקת המלחמה

אנחנו הרוב ואנחנו חייבים להכריח אותם להציל את האחים והאחיות שלנו בעסקה עכשיו.

מדובר בהצלה או המתה

אני יודע שזה קשה, אני יודע שזה מפחיד ואני יודע שלחלקנו זה נשמע בלתי אפשרי. מבחינתי מדינה שלא תחזיר את החטופים לא תהייה ראויה לאזרחיה זה יגרום לריסוק של החברה שלנו, כפי שהיינו רוצים לראות אותה, ואולי גם לריסוק המדינה/ ולכן, למרות הקושי והפחד זה זמן העשייה. מכאן אני קורא לעצור את המדינה. תקראו לזה-

עצירה, שביתה או אי-ציות אזרחי. אילו אינן פעולות של פורעי חוק.

אנחנו לא אנרכיסטים, לא בוגדים ולא פושעים. אנחנו לא אויבי העם, אלא אם המונח 'אויב עם' מציין את מי שהממשלה שלנו סימנה אותו כאויב. זו הדרך שלנו להגיד לא לכל הרוע הזה. עצירה היא פעולה המבטא מחויבות אזרחית דמוקרטית. בשלב שבו אנחנו נמצאים עצירה מלאה זו הבחירה המוסרית הנכונה זה מה שיכול לעזור לנו להתמודד מול הממשלה

לצער ראינו המשק עדיין אינם איתנו ולכן אנחנו נתחיל אותה מלמטה על מנת ללחוץ על מקבלי ההחלטות.

בנתיים אנחנו מתאספים לכוח אחד גדול ויחד נצא לעצירה

בקרוב באתר <https://www.israelstops.org.il>. הרשמו בטופס. ותפוצו אל מחוץ לקבוצות המחאה. בתכנון שיבוש של חיי היום יום במדינה גם לאלו שחושבים שהכל בסדר - את זה אני והחברים שלי נעשה. לשביתה כל אחד יכול לתרום- שבוע חופש או מחלה יהיה התרומה הכי חזקה. תרשמו באתר. תפוצו.

אדמונד ברק אמר ש"כל מה שדרוש כדי שהרוע ינצח הוא שאנשים טובים לא יעשו דבר. אז בואו נעשה. תודה רבה לכל מי שהגיע היום ותודה שאתם מחזיקים בתקווה וממשיכים להגיע לכאן שבוע אחר שבוע. זה המון זה חשוב. אנחנו כבר יודעים כמה זה עוזר גם לחטופים עצמם וגם למשפחות.

זה עובד גם עלינו:

במקום חוסר אונים- פעולה.

במקום בדידות- אנשים,

במקום בושה- תיקון,

במקום ייאוש- תקווה.

ועכשיו- אין ברירה וצריך להעלות מדרגה בהתנגדות, לפני שהיה מאוחר מידי.

צילום: מירי פורת

צילום: אילת מרקוביץ

פרופ' איתי אטר | אוניברסיטת תל אביב

ערב טוב כפר סבא!

שמי איתי אטר, אני פרופסור לכלכלה באוניברסיטת תל אביב, ראש פורום הכלכלנים למען הדמוקרטיה וממובילי מאבק האקדמיה, ארגון המחאה של האקדמיה הפועל מינואר 23 לטובת הגנה על הדמוקרטיה האקדמיה ברוח מגילת העצמאות.

במקור, תכננתי לדבר איתכם כאן היום על המשך ההפיכה המשטרית שמקדמת הממשלה ועל הנזק האדיר שהיא גורמת לדמוקרטיה ולשלטון החוק. להדגיש עד כמה חשוב להגיע ולמחות שבת אחרי שבת, במטרה לתת רוח גבית לשומרי הסף ולשופטים. כן, אני יודע שזה לעיתים קשה ומתיש. אבל זה חשוב. מאוד.

אולם, נוכח מה שקורה בעזה, אני מבקש להקריא לכם את ההודעה שמטה מאבק האקדמיה יפרסם הערב:

ישראל הותקפה בשבעה באוקטובר ויצאה להגן על עצמה. זו הייתה מלחמת אין ברירה שנכפתה עלינו. מאז חלפו 588 ימים. לכאורה, היינו כפסע מניצחון מוחלט כבר לפני שנה, ואף הוכרזה הפסקת אש כבר בינואר השנה.

אנו כבר בחודש מאי 2025, ואנחנו ממשיכים להילחם. צה"ל נערך למבצע צבאי גדול נוסף. מאמר בכתב העת לנסט מדווח על כ-70,000 הרוגים בעזה, רבים מהם נשים, ילדים, חקנים. בשבוע האחרון נהרגים בעזה כ-100 איש ביום, רבים מהם נשים, ילדים וקשישים. חברי קואליציה קוראים בבירור לביצוע פשעי מלחמה.

גם ידידי הטובים ביותר של ישראל בעולם מתחילים לבקר אותה בחריפות על המשך הלחימה, על הפגיעה בחיי אדם, על המצור ועל ההרעבה. האירועים הללו לא תורמים לביטחון ישראל. תחת זאת, הם פוגעים ביכולת של ישראל להגן על עצמה, ומציבים אותנו בעמדה בלתי נסבלת שבה אנחנו - ולא חמאס, על אף היותו האחראי ל-7.10 - מובילים את אחד מהאסונות ההומניטריים הגדולים במאה ה-21.

מטה המאבק של האקדמיה מבקש להזכיר את דברי קהלת:

"עַת לְלֹדֶת וְעַת לָמוּת עַת לְטַעַת וְעַת לְעֻקּוֹר נְטוּעַ"

"עַת לְהַרְוֹג וְעַת לְרַפּוֹא עַת לְפָרוֹץ וְעַת לְבָנוֹת"

"עַת לְאַהֵב וְעַת לְשֹׂנֵא עַת מִלְחָמָה וְעַת שְׁלוֹם"

הגיע הזמן לסיים את המלחמה ולהשיב את החטופים. עולם. על כף המאזנים מוטל העתיד של כולנו.

מאבק האקדמיה קורא לקהילה האקדמית, סטודנטים וסטודנטיות, סגל אקדמי ומנהלי ולכל הציבור הישראלי להתנגד למה שנעשה כעת בשמנו, וממית על כולנו חרפה.

תודה רבה, ושנדע ימים טובים יותר.

צילום: גל מוסמזון

צילום: גיל בארי

צילום: איציק בן לוי

צילום: אלון קורנגרין

הילה מור-זהבי | בונות אלטרנטיבה

מה שאני הולכת להגיד יהיה אולי קצת שונה מבדרך כלל.

זאת לא הפעם הראשונה שאני מדברת וכבר כתבתי המון נאומים, לעצמי ולאחרות, אבל בכל זאת הפעם כשהתחלתי לחשוב מה יש לי להגיד, היה לי קשה.

היה לי קשה בגלל הידיעה שאני מגיעה לנס ציונה, שכל ההיסטוריה שלה וההתפתחות שלה היא סמל ציוני בפני עצמו. ושאחד התאים הכי משמעותיים ונהדרים של הארגון שלנו, בונות אלטרנטיבה, נמצא בעיר הזאת, עם כמה מהנשים הכי מדהימות שאני מכירה.

אני באמת יודעת שכל מי שהגיע לכאן הערב וכל מי שנמצאת פה, מחויבת למאבק.

רובנו בתוך המאבק הזה כבר הרבה מאוד זמן. לפחות כל מוצ"ש. זה מוערך מאוד וחשוב מאוד, אבל כמה אני כבר יכולה לחזור על אותם עקרונות ואותן סיסמאות ששמעתן? לשכנע את המשוכנעות, את האחיות שלי למאבק שאני יודעת שמגיע להן יותר.

האמת היא, שכשהתיישבתי לכתוב, כל מה שעלה לי בראש זה רק גידופים. רק הכעס שלי זה שנמאס לי כבר, פשוט נמאס. איך יכול להיות שאנחנו עדיין בתוך החרא הזה?! כמעט 600 ימים של מלחמה, המחאה של חלקנו התחילה עוד שנה לפני כן וחלק ממנה גם ארבע שנים קודם, והמאבק הפמיניסטי שאני חלק ממנו נמשך כבר יותר מ-120 שנה.

באמת, אני מתנצלת מראש - סססססעמק! איך אנחנו עוד פה? ועוד נדמה שהדברים שצריך למחות נגדם רק מתרבים, רק מתעצמים, שוברים שיאי שפל, והקצב שלהם הוא כזה שרובנו כבר לא יכול להכיל.

אז מתעלמים או מדחיקים או מנרמלים, פשוט כי שטף הידיעות מקהה אותנו. קל נורא להתיימש, לחשוב שכבר שום דבר לא עוזר.

ולכן הפעם החלטתי לדבר מהמקום המאוד אישי שלי.

אני מודה, גם אני התפתיתי כבר לחשוב ככה. בטח השבוע, כשגילינו כמה זה טוב שיש דרכון זר. ויש לי. אמנם אירופאי ולא אמריקאי, אבל למה לא להשתמש בו? פשוט להודות שנשבר לי, ולוותר.

הבעיה היא שלמרות האוש, ולמרות העייפות, ולמרות שקל לוותר על המחאה, יש דברים אחרים שקשה לי לוותר עליהם.

קשה לי לוותר על הערכים שגדלתי עליהם, בתור בת של סגן אלוף בצנחנים שהיה גם אח שכול, ושל עולה ממרוקו שגדלה במעברה והפכה לאחות שהקדישה את חייה לטיפול באנשים.

קשה לי לוותר על הילדים שלי, שמסרבים לזוז מפה, בגלל אותם ערכים, שהם הרבה מעבר לטמטום ולעקשנות של גיל ההתבגרות.

קשה לי לוותר על העתיד שלהם ושל כולנו במקום שאני מרגישה שייכת אליו, שעם כל הקשיים הרבים מאוד, הם קשיים שאל המנטליות שלהם אני מתחברת ולא קשיים של מהגרת במקום שאני בכלל לא מכירה.

קשה לי לוותר על התפיסה שיש דברים אמיתיים שלעולם לא יהיו ימין או שמאל, כי הם פשוט ישר. והם אלו שלא תמצאו בתאילנד במזרח, או באירופה ובארה"ב שבמערב, אלא רק פה במרכז, בלב שעדיין פועם. בשיקום של הדרום, בבנייה מחדש של הצפון. ובראש ובראשונה, כדי שהם יקרו, צריך להשיב את המצפן - המוסרי והערכי. להשיב את כל החטופים.

רק בגלל שקשה לי לוותר, אני יודעת שאין לי ברירה אלא להמשיך להילחם. עם כל כמה שזה מתסכל. ושזה מתיש ומכביד. גם אני מתעצבנת כל יום, ומקללת כל יום, ומאחלת דברים רעים לאנשים רעים, למרות שמעולם לא רציתי רע בשביל אף אחד.

ואני בוכה כל יום. לפעמים יותר מפעם אחת.

וכל זה רק מראה לי שעדיין אכפת לי. שנשבר לי, אבל לא שנשברתי.

זה שאני וכולכם פה מראה שאני לא לבד בזה. שיש עוד מספיק אנשים שאין להם ברירה. שגם אם יש להם דרכון זר, הם אוהבים את המדינה הזאת לא פחות ממה שהם אוהבים את עצמם. ואני מקווה שבקרוב מאוד יהיו מתוכם כאלו שיחליפו את מי שעומדים בראש המדינה שלנו. מנהיגות ומנהיגים אמיתיים שאכפת להם ממנה ודואגים לה לא פחות מאשר לאינטרסים אחרים, אגואיסטיים זרים.

בגלל כל זה, אני לא אצעק היום עבורכם סיסמאות או אספר לכם על דברים שאתם כבר יודעים שקרו או שעלולים לקרות, ולא אנסה לשכנע אתכם במה שכבר השתכנעתם בו.

באתי רק להגיד שאני מבינה ויודעת איך זה מרגיש. ושנחנו לא לבד. אנחנו באמת כוח, אפילו שזה לא מרגיש ככה. ככל שנכעס יותר זה רק יגדל, וככל שנחזיק מעמד - את המעמד שלנו בתור אנשים ישרים, ערכיים הגונים - להבדיל ממעמד של כוח כבוד וכסף - בסוף נפסיק לכעוס ונתחיל לחייך. ובמקום קללות יצאו לנו נחמות, כי כמו בעבר - ככה, רק ככה, נישא את הנס ציונה. את הדגל, את הסמל ואת הפלא של הכוח של העם שלנו. נמשיך יחד ולא נוותר.

תודה רבה.

17 מאי 2025

פרופ' דניאל אורנשטיין | הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

Fragmented Truths: Israel, Gaza, and Responsibility

<https://blogs.timesofisrael.com/fragmented-truths-israel-gaza-and-responsibility/>

I used to get angry when people abroad – actors, professors, politicians – condemned Israel's military actions. I saw hypocrisy, selective outrage, and a refusal to acknowledge Palestinian culpability. I believed they ignored the complex truths Israelis face every day.

But something has shifted in me – because something fundamental in Israel has changed.

In the wake of the war in Gaza, especially in recent weeks, I can no longer blame those who express disgust at what they see. It's no longer tenable to deny what's unfolding on the ground. The asymmetry is undeniable: tens of thousands of Palestinians dead, entire neighborhoods razed, over a million displaced and facing disease and hunger, and an Israeli leadership that increasingly communicates not strategic necessity, but retribution and annexation.

Al-Mughraqa, Gaza Strip. 19 October 2023 (l) and 1 December 2024 (r) (Source: Google Earth. Imagery © 2023, 2024 CNES / Airbus). Note: According to Palestinian press reports, Hamas ambushed Israeli soldiers here in April 2024.

This war may have started as self-defense. But it is now sustained by other forces: Netanyahu's political survival (acknowledged by a majority of Israelis); the ideological ambitions of Smotrich and Ben Gvir, who envision a maximalist, ethno-nationalist "Greater Israel"; and a desire for revenge after the horrors of October 7.

These are hard truths. And yet, they coexist with another hard truth: Hamas is a genocidal, antisemitic, fundamentalist organization. Its fighters murdered, raped, burned, and kidnapped, and they continue to celebrate 7 October as a great victory. They deliberately embed themselves among civilians. They are not freedom fighters – they are war criminals. But Hamas's crimes cannot justify Israel's abandonment of international law, moral restraint, or basic humanity.

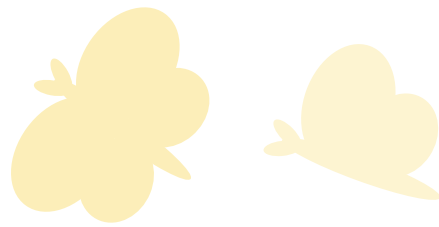
"Multiple things are true at once," writes pro-Palestinian, anti-Hamas political analyst Ahmed Fouad Alkhatib. I concur. We need the courage to hold these multiple truths simultaneously.

Our leaders aren't even trying to disguise their intentions. Netanyahu boasted about destroying homes to leave Palestinians "nowhere to return." Heritage Minister Eliyahu suggested bombing food supplies. Smotrich calls for total destruction in Gaza. These aren't accusations from foreign critics – they are the proud declarations of our own ministers. Should we then be offended when we're accused of ethnic cleansing, even genocide?

While Israeli media often shields the public from the worst images and accounts – of what's happening in Gaza and among our own soldiers – truths still penetrate. People are not blind. In a recent poll, 69% of Israelis would support a Trump-led initiative that would free the hostages and end the war. Israelis are beginning to understand the reality of our actions in Gaza. And it's not one that inspires confidence, pride, or unity.

The government, meanwhile, continues to prioritize its own preservation over the lives of its citizens and hostages. Numerous statements from U.S., Israeli, and Egyptian officials confirm a tragic truth: Netanyahu's coalition has repeatedly sabotaged or delayed hostage negotiations. Analysts and insiders alike have sounded the alarm. The same is true of the judicial "reform" campaign – a coup in slow motion – which has destabilized the nation and is breaking its democratic institutions. The irony is bitter: Israel once feared becoming isolated by global antisemitism. Today, we risk irrelevance not because of what the world thinks of us – but because of what our leaders have made us become.

International celebrities or campus protestors do not determine whether genocide is occurring. But their voices reflect a growing sentiment – one that Israel ignores at its peril. Of course, many protests are riddled with ignorance, bias, or antisemitism. But it is a profound mistake to respond to all criticism with dismissal or deflection, using the antisemitic brush to ignore all critical voices. The world is watching. And so are Israelis – and many of us are horrified at what we see.

There is space for nuance. The Israeli center and left, so often maligned, includes some of the most dedicated patriots, the loudest voices for peace, and simultaneously the fiercest defenders of Israel and its democracy. That same center and left – leaders of Israel before two decades of Netanyahu – once enjoyed strong bipartisan support in the US. That was before Netanyahu torched that bridge by aligning himself with Donald Trump and alienating half of Washington. Israel needs allies. And it needs to stop confusing loyalty to Netanyahu with loyalty to the state.

It's a moral failure when we're angrier at critics than at our leaders' actions. When using a politician's own words – his or her public declarations of intent – triggers denial or defensiveness, we are in trouble. The fact is that our far-right coalition does not hide its goals of forcing a million or more people out of Gaza by making life impossible for them. It celebrates them.

With our coup against democratic institutions and our never-ending war for "total victory", we are looking more like Hungary, Turkey, or Russia by the day. And unlike those nations, we once had a powerful, pluralistic democracy that aspired for peace – flawed, yes, but real. We are losing it.

In this tragic moment, I want to hold space for grief – for our dead, for the murdered, for the hostages, for the civilians of Gaza. And I want to hold space for rage – at our leaders, at their cynical power games, at their disregard for life, dignity, decency and democracy.

Most of all, I want to hold space for truth – not the partial truths that comfort and obscure, but those that demand nuance, empathy, and wisdom.

צילום: אלון קורנגרין

צילום: גל מוסמון

צילום: רוני שפירא

חיפה

17 מאי 2025

איתמר קרמר | מנהל "משמר החינוך הממלכתי" ומחבר הספר "קפלן פינת ההלכה"

ערב טוב לכולם, ותודה שבאתם ובאתן ושאתם כאן בכל שבוע.

יש כאלה שאומרים שאת המדינה הזו אי אפשר כבר להציל. יש כאלה שאומרים שעדיף כבר לברוח מכאן עכשיו כדי להציל את הילדים שלנו. מנגד, יש גם כאלה שאומרים שאנחנו צריכים להתבצר בתוך עצמנו, להקיף את עצמנו בגדרות ובשערים צהובים, ולא לתת לאף אחד להיכנס ולפגוע בחיים שלנו.

ואני אומר - לא זה ולא זה. אנחנו נישאר כאן, ונמשיך להיאבק למען עתידה של המדינה הזו. ובמאבק הזה יש שדה אחד שהוא חשוב מעל כל יתר המאבקים. המאבק לחינוך לערכים.

זה מאבק של כולנו, יהודים וערבים. למען אהבת את רעך כמוך. למען "חביב אדם נברא בצלם", למען "בקש שלום ורדפהו". זה לא רק חינוך לילדים שלנו, זה גם חינוך לילד הדתי, ולילדה החרדית, ולנער הערבי, לכולם מגיע חינוך לערכים.

היתה כאן פעם מערכת חינוך מפוארת. שהביאה לנו את כיפת ברזל ואת היהודים באים. שהביאה קליטת עליה את השלום עם מצרים וגם את דיווה של דנה אינטרנשיונל ואת מבצע יונתן ואת מבצע שלמה וגם את מבצע סבתא.

אבל בעשרות השנים האחרונות, יש כאן מערכת חינוך עקרה. שמקדשת ציונים ולא ערכים. שפוגעת בשוויון הזכויות, שמחנכת לצייתנות, לנאמנות עיוורת. ששליש מהילדים, החרדים והדתיים, בכלל לא לומדים בה ומקבלים משרד חינוך פרטיים משל עצמם.

והתלמידים לא אשמים והמורים והמורות בטח שלא אשמים.

מה שקרה לנו במשך מספר דורות הוא שהפסקנו ללמד את מגילת העצמאות. שלקחנו את הערכים שבנו את המדינה כמובנים מאליהם ולא דאגנו שילמדו אותם בבית הספר, יום אחרי יום אחרי יום. שכחנו, שגם אם נחנך את ילדינו להיות מדענים מוכשרים, יזמים מוצלחים, אלופות אולימפיות או רופאות שיצילו מיליונים, המחויבות הבסיסית שלנו היא לוודא שלפני הכל - הם יהיו בני אדם.

" לפני כמה חודשים הגיע חבר מועצת עיר בבאר שבע לבית ספר יסודי. הוא חזר למליאת המועצה ואמר- ראיתי כל מני משפטים פרוגרסיביים על הקיר ואני לא מבין איך הגענו לזה שבמדינת ישראל כתובות כאלה שטויות. שאלה אותו למה הוא מתכוון ואז הוא סיפר.

ראיתי משפטים על הקיר כמו מדינת ישראל תקיים שיוון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; מדינת ישראל תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות. מה זה השטויות האלה, תורידו את זה מהקיר.

זה הדבר הכי חשוב שכל ילד או ילדה חייבים ללמוד בבית הספר. אחרת, איך הם יבינו שיש קיצונים משני הצדדים. בצד אחד חמאס, בצד שני כהנא. אם לכהניסטים היה את אותו הכוח בישראל כמו שלחמאס בעזה, הם גם היו מתנהגים אותו הדבר בדיוק. ואז ילד ישראלי יידע להתרחק מבן גביר וחבורתו.

ואסור לנו לאבד תקווה. יש שלושה דברים שאני מבקש מכם להמשיך ולעשות:

1. תתפקדו למפלגות ותשפיעו. שר החינוך הבא חייב להיות דמוקרט ליברל שיעשה מהפיכה ערכית אמיתי כדי שכל ילד במדינת ישראל יידע בעל פה את ערכי מגילת העצמאות וידע גם לנהוג לפיהם.

2. אנחנו צריכים להיות בכל מקום שבו יש אפשרות להשפיע על העתיד. כל מקום. מוועד הבית ועד הכנסת, ועד הממשלה מלהוביל פלוגות בצבא ועד בקוקפיט של המטוס או בתא התקיפה עם האצבע על ההדק, כדי שאלו יהיו אנחנו ולא כהניסטים. ובחינוך המקום הוא הנהגת ההורים. תהיו ההורים שלא נותנים לגזענות להיכנס לבית הספר. תהיו אלה שמכניסים תכניות של שלום, סובלנות ואהבת האדם, כמו שדורש החוק! האם למדו השבוע על כך שיש 59 חטופים וחטופות בעזה?

3. והדבר השלישי- דברו עם הילדים שלכם. להיות מחנכים גם בבית. לדבר ולתת דוגמה אישית. הבחירות הבאות יוכרעו על קולות הערבים ועל קולות הצעירים. אם אתם לא תדברו עם הילדים שלכם על שוויון ערך האדם, מי ידבר איתם על זה? ינון מגל? איתמר בן גביר.

תרימו את הראש למעלה. אי אפשר לנצח את הרוח הזו, את רוח האדם.

צילום: אלון קורנגרין

צילום: ורדית אלון קורפל

חיפה

17 מאי 2025

פרופ' דנה אמיר | אוניברסיטת חיפה

גדלתי בחיפה, והמשפחה שלי הייתה אחת המשפחות היהודיות היחידות שגרו על גבול הכפר כבביר. כשפרצה מלחמת יום כיפור אבא שלי החזק למילואים ואמא שלי נשארה עם שלושה ילדים קטנים בבית, שאני הייתי הגדולה מביניהם. ברגע מסוים נשמעה דפיקה בדלת. השכנים שלנו מן הכפר הגיעו ואמרו לאמא שלי – בואו, תהיו איתנו. אנחנו נשמור עליך ועל הילדים. בדרך כלל כשאנחנו מדברים על "דפיקה בדלת" אנחנו חושבים על הבשורה הקשה מכל, בשורת המוות. אבל הדפיקה ההיא בדלת הייתה בשורה של חברות. בשורה של חיים.

המשוררת יעל סטטמן כותבת בשיר שפורסם לאחרונה: "רציתי לבחור בכל הצדדים, אמרו לי זה מורכב. (אני לא גאה בזה אבל) נאלצתי לבחור צד. בחרתי בצד של הילדים."

אני באה מעולם בריאות הנפש, וגם מעולם הספרות. בשני העולמות האלה עומדת במרכז הבמה, במרכז התמונה, הדמות של הילד. אפשר לומר שהדמות של הילד היא ה-DNA של התקופה, התרכז הכי צלול, הכי צרוף, של המקום והזמן שאנחנו חיים בהם.

אבל מהי דמות הילד של המקום והזמן האלה? מקום חזן שבהם ילדים נחטפים, נרצחים, מאבדים קורת גג, מאבדים סיכוי לעתיד? מקום חזן שבהם ילדים מכל צידי המתרס מוקרבים על מזבח שיקולים זרים, מובלים בידי הגורמים שאמורים היו לשמור עליהם לדרך ללא מוצא?

ואני לא מדברת רק על הילדים הקטנים, אלה שהלב של כולנו יוצא אליהם מתוך איזה אינסטינקט מולד, טבעי. אני מדברת גם על הילדים הגדולים, אלה שנשלחים בשם ממשלה שלא סופרת אותם לא רק לסכן את חייהם – אלא גם לבצע פעולות שהם יצטרכו לשאת את הנטל המוסרי שלהן למשך כל חייהם; פעולות שהם יבינו את מלוא המשקל והמשמעות שלהן אולי רק כשהם יהפכו יום אחד להורים בעצמם.

גם הילדים האלה הם תבנית נוף המקום והזמן שבהם אנחנו חיים. גם על הילדים האלה צריך לחוס. גם את הילדים האלה צריך להציל.

אני רוצה להגיד לנו, לכולנו: אם לא נעצור עכשיו את המלחמה הזאת – אם לא נשיב אלינו עכשיו את מי שעוד אפשר להשיב מבין החטופים החיים והחללים – נפר במו ידינו את ההבטחה הכי בסיסית שלנו לילדים שגידלנו כאן.

כשאנחנו מגדלים ילדים לצילי אזהקות, כשאנחנו חושפים אותם לחרדה מתמשכת, כשאנחנו מפגישים אותם יום עם חוסר האונים שלנו עצמנו – כשאנחנו לא יכולים להבטיח להם את ההבטחה הכי פשוטה, הכי בסיסית – ההבטחה שאם הם יקראו לנו, בכל זמן, מכל מקום, אנחנו נבוא לקחת אותם הביתה – אנחנו שוללים מהם את התנאים הבסיסיים ביותר שילד ראוי לגדול בהם.

אנחנו לא שוללים מהם את "תקרת הפירמידה"; אנחנו שוללים מהם את הבסיס שלה. אנחנו שוללים מהם את מה שבלעדיו אי אפשר, פשוט אי אפשר, להיות ילד.

בשם כל הילדים, הקטנים והגדולים, בשם כל ההורים לילדים האלה, הקטנים והגדולים, אני קוראת לנו לתקוע יתד במדרון התלול שאנחנו מתדרדרים בו; אני קוראת לנו להפנות פנים, ולא גב, לסבל האנושי שהולך ומצטבר בתוכנו וסביבנו; אני קוראת לנו להחזיר לעצמנו לא רק את הזכות אלא גם את החובה לבחור בחיים ולא במוות.

זה צריך לקרות היום. לא יהיה לנו זמן אחר. לא תהיה לנו ארץ אחרת.

אל תפסיקו לצאת לרחובות. אל תוותרו עליהם. אל תוותרו עלינו.

את כולם. עכשיו.

חיפה

17 מאי 2025

רמי איגרא | לשעבר ראש חטיבת השבויים והנעדרים במוסד

ערב טוב חיפה

תודה לכם על השתתפותכם, זה חשוב, זה חיוני, זה יקבע את עתידה של ארצנו. חסרים לי כאן האחים שלנו מהצד השני אשר עדיין תומכים ישירות ועקיפות בממשלה הרעה הזאת שמובילה אותנו לאבדון. מעל לכל חסרים לכולנו אחינו ואחיותנו אשר בשבי החמאס.

אם אנחנו רוצים לשנות את פני הארץ הזאת אנחנו חייבים להתגייס ולגייס את החסרים לשורותינו. את חובשי הכיפות למינהם, את מתנדנדי הבייס ואת אלה שלא רואים עצמם מעורבים. האנחנו והם, ההתקפה על הרודן מרחביה רק מחזקת את התמיכה בו ובחבר הביזיונות שתומכים בו.

כדי שנצליח לשכנע חיבים להכיר בכך שהצד השני הוא לגיטמי, אנחנו לא מסכימים איתו ואולי מתעבים את עמדותיו אבל הוא לגיטימי והגיע לשלטון בתהליך דמוקרטי שאנחנו חפצים בו.

גם כשאנחנו מצביעים בפני אלה שלא מסכימים איתנו, על האיוולת שבה הם פועלים, על הפשעים שהם ביצעו ומבצעים אנחנו ניתקלים בחוסר נכונות לראות את האמת ויותר מכך באנטי שהופך מיד להגנה על המחנה של, כאילו עניי עירך קודמים לא משנה כלום אין ערך לאמת ואין ערך לערכים.

מתוך ההבנה הזאת עלינו לפעול להבאתם אלינו והרי אמת מארץ תצמח.

כדי להביא הנה ואלינו את הצד השני לא נותר לנו אלא לשכנע, לא להתקיף, את חברינו, שכנינו מכרינו המשתיכים לציבור שלא נמצא כאן הערב. ציבור שלא מסכים איתנו, תומך ברודן בעיני עצמו מבלפור, אבל ציבור לגיטמי וחיוני עבורנו לשינוי פני המדינה המתפרקת שלנו. חיוני לנו...

ראשית, הם מסכימים שאסור לתמוך בתרבות ההשתמטות של הגועליציה הזאת, איך הם שנלחמים, משרתים, משלמים וכורעים תחת הנטל יכולים לתמוך במי שימות ולא ישרת, איך...

הם מסכימים שהשוחד למפלגות הדתיות הוא פשע על חשבוננו אנחנו כורעים תחת נטל, המילואים, המחירים, כשהם יהיו איתנו לא נאפשר זאת.

הם יודעים שבמדינת ישראל אנחנו יחד איתם. לא יותר מחמורו של משיח. איך..... יחד לא נאפשר זאת

גם להם ברור שאין סמכות בלי אחריות. אין מצב שבו יש לאדם או לגוף סמכות בלי שהם אחראיים לתוצאה. אין סוגים של אחריות כמו שאין סוגים של סמכות.

איך הם מסכימים לתמוך בממשלה ושריה שטוענים שיש להם רק סמכויות ואין להם אחריות אמיתית לתוצאות פועלם...איך.

לא רק, הם גם לא מוכנים לאפשר את בדיקת האירוע של ה 7 באוקטובר ואת האחריות הנגזרת ממנו.... בושה וחרפה. הם מסכימים שיש חובה להקים ועדת חקירה ממלכתית ובאמת לא חשוב מי השופטים שיהיו בה.

למה הם מוכנים להסכים ולשתף פעולה עם מי שדואג לפילוג ושסע בנינו לבינם שלכולנו ברור שעתידינו מותנה באחדותינו.

איך הם מסוגלים לתמוך במי שמסיט כאן איש ברעיו , אדם בחברו יום אחרי שחזרו משדה הקרב שבו היו איש על צוואר רעיהו. איך.

כולנו מסכימים שצריך כאן רפורמות כולל במערכת המשפט והחקיקה. אבל למה ואיך הם מוכנים לתמוך במי שפוגע בהגנה מהתעמרות השלטון שלהם זכאים. ההתקפה על זכויות הפרט שלנו היא לא פחות מבושה וחרפה.

כמונו הם רואים את חדלותה של הממשלה הנוכחית שלא מצליחה להתרומם, שלא מצליחה להתמודד עם היום שלנו, החינוך, התחבורה, הבריאות, הבטחון והמחירים. פשוט ... בושה וחרפה

כמונו הם מתבישים בנציגים הלא ראויים בכנסת, טלי, דודי, ניסים, קרעי, מירי ועוד רבים אחרים. פשוט מבייש, בושה וחרפה.

אלה הביאו אותנו ל אוקטובר 23 ועוד יותר גרוע לקיץ 25 שבו

אנחנו נלחמים מלחמה ללא תכלית אמיתית

לא מחזירים את החטופים

נשארים עם החיזבאללה בלבנון

נשארים עם החמאס בעזה כי לא ניתן למוטט אמונה דתית בעוד כוח

איבדנו את מעמדנו בידידה הכי חשובה שלנו

הפכנו למשוקצים ומנוודים בעולם הנאור ונשארו ידידי הדיקטטורה בעולם..

ולא נותר לנו אלא להתכונן למוראות העתיד בעוד ההנהגה מציבה לעצמה יעדים שהם פנטזיה משיחית שתפסה את מקומו של השכל הישר , התבונה המדינית והראייה האסטרטגית הנדרשת.

אנחנו חייבים, חייבים להחליף אותם והדרך היחידה לעשות זאת היא לגייס את כל מי שאנחנו מכירים.

לא דרך התקפה

לא דרך אנחנו והם

לא על ידי שלילה

רק בחיבוק משכנע.

התכלית האמתית היחידה של ההפגנות שלנו היא שינוי דרך שכנוע ואיחוד. כולנו צריכים להתגייס לכך.

קדימה , נתחיל לחבק ולשכנע זה לא בלתי אפשרי.

הפסקת המלחמה, עצירת הרג חפים מפשע והחזרת החטופים

אנחנו עומדים כאן, בכניסה לאוניברסיטת תל אביב – כשבמקום שנמצא רק כשעה נסיעה מכאן, מתחוללת מלחמה נוראית. מלחמה ארוכה ועקובה מדם. מה אנחנו יודעים על המלחמה הזאת?

מה אנחנו יודעים ויודעות על מה שמתרחש שם, ממש עכשיו? על ממדי ההרס? על הכאב האנושי? על הרעב של תושבי עזה? מה אנחנו יודעים על מצב החטופים שלנו? מה אנחנו יודעים על ההתמודדויות היומיומיות של החיילים ששלחנו לשם?

אני מלמדת כאן, בפקולטה למדעי הרוח – היסטוריה, פילוסופיה יהודית, ומגדר. המקום הזה, האוניברסיטה, מוקדש כולו למטרה אחת – לדעת. הסטודנטים והסטודנטיות שמגיעים לכאן באים כדי לדעת. נלמדות כאן דיסציפלינות שונות, מתבצע מחקר, נכתבים מאמרים, ניתנים ציונים. מפעל אדיר שמכוון כולו לייצר דבר אחד – ידע. הכרת המציאות על כל רבדיה.

וכשאנחנו פותחים שיעור – לא משנה באיזו פקולטה – אנחנו עוסקים בשני דברים: הראשון, הוא הידע עצמו. כל אחת ואחד מאיתנו, מרצים ומרצות, מלמדים את מה שאנחנו יודעים. את תחום ההתמחות שלנו.

ויש דבר שני – חשוב יותר – שאנחנו מלמדים בכל שיעור, גם אם הוא לא כתוב בסילבוס: אנחנו מלמדים איך לדעת. איך שואלים שאלה. איך אוספים מידע. איך בוחנים מקורות. איך ניגשים אל עובדות מורכבות. איך מטילים ספק. איך לא מסתפקים בכותרת, בסיסמה, במסגור נוח.

והשיעור הזה לא מתמצה רק במילים הוא עובר גם במעשים. אנחנו לא רק מלמדים לשאול, אנחנו צריכים גם לשאול בעצמינו. לא רק ללמד כיצד לגבש דעה – אלא להראות גם מה הפירוש של הבעת דעה. מה המשמעות של השמעת קול. אנחנו צריכים לתת דוגמה אישית. להראות שגם בזמנים קשים, ודווקא בהם – יש לנו אחריות מוסרית לדעת, ולדבר, ולפעול – האחריות לזה היא עלינו.

היכולת לדעת היא מיומנות. היא נרכשת והיא לא מובנת מאליה. ובעיקר - אסור שהיא תישאר רק בגבולות הקמפוס. ויש עוד דבר - הידיעה היא לא ניטרלית! המסורת התרבותית שלנו - עוד מסיפור גן עדן מלמדת שלדעת זה להבחין בין טוב לרע. לדעת זו הכרעה מוסרית. ויש זמנים - כמו הזמן הזה - שבהם לדעת זו חובה מוסרית. גם לא לדעת זה לא דבר תמים - זו בחירה אקטיבית. בזמן הזה לא לדעת זו הכרעה שאינה מוסרית.

לצער, יש כוחות גדולים שפועלים כדי לערפל את הידיעה ולמסך את האמת. התקשורת הישראלית לא תמיד עושה את עבודתה נאמנה. היא לא תמיד מדווחת לנו את כל מה שקורה. לפעמים נדמה שהיא לא רוצה להעכיר את רוחנו - כדי שלא נדע מה נעשה - בשמנו. כדי שלא נדע מה אנחנו שולחים את הילדים שלנו, את הסטודנטים שלנו, לבצע. אבל שוב, האחריות לדעת מוטלת עלינו. לכן - לכו קראו; חפשו; בדקו; דעו! ואחרי שתדעו - אל תשתקו.

לסיום, אני רוצה לשתף אתכם בשני דברים שאני יודעת בוודאות ושמוכרחים להנחות אותנו:

הדבר האחד שאני יודעת בוודאות הוא שההחלטה לגבי בני ובנות אדם, שהם אינם ראויים לחיים, רק משום שהם שייכים לקבוצה מסוימת - היא רעה בתכלית. זו גזענות - מהסוג הגרוע ביותר. יש חפים מפשע בעזה! אני בטוחה בזה! עוד דבר שאני יודעת בוודאות הוא שכל הילדים בעולם, גם כשהם נולדים בעזה, הם חפים מפשע והם כולם ראויים לחיים ולביטחון. אני יודעת גם שהרעב הוא תמיד רעב והכאב הוא תמיד כאב בכל מקום. יודעת שאנחנו צריכים לעשות כל שביכולתנו כדי שאימהות בכל מקום - אצלינו ואצלם - לא יצטרכו לקבור את ילדיהן.

הדבר השני שאני יודעת בוודאות היא שאנחנו מוכרחים להחזיר את החטופים. את כולם! עכשיו!

הדבק שמחזיק את מדינת ישראל בשבעים וחמש שנות קיומה, למרות הגיוון באוכלוסייה ובדעות היה תמיד שותפות הגורל והערבות ההדדית. עד השביעי באוקטובר כולנו גדלנו והתחנכנו להאמין שהקיום של מדינת ישראל מגן על כל אחת ואחד מאיתנו. שאם אי פעם נהיה מאוימים - כישראלים או כיהודים - לא חשוב היכן נהיה מדינת ישראל תמצא דרך לחלץ אותנו. מאז השביעי באוקטובר - הבטחון הזה אבד. אזלת היד של הממשלה, שלא לומר החבלה המכוונת שלה, באפשרות להחזיר את החטופים מפרקת את דבק הזה. אנחנו מרגישים את ההתפוררות שלו בכל יום יותר. החטופים אינם טרגדיה פרטית של המשפחות שלהם. הם טרגדיה של עם. של כל אחת ואחד מאיתנו. אם לא נחזיר אותם - לא נוכל לעולם להשתקם ולהתקיים כחברה.

כרמית פלטי קציר | בת קיבוץ ניר עוז, עובדת סוציאלית קלינית

שמי כרמית פלטי קציר.

נולדתי בקיבוץ ניר עוז, לאבא רמי, אמא חנה, ואנחנו - שלושה אחים. נולדתי גם לקבוצה, זה הכינוי לשכבת הגיל איתה גדלתי ולמדתי וישנתי בבית הילדים. קבוצת "דרור".

אני שמחה לעמוד מולכם, חברי וחברות התנועה ואנשים שעומדים בראש קהילות, שמחזקים המוני לבבות.

בפרשת השבוע מזוקק העיקרון: וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ לְכָל־יִשְׂרָאֵל. פסוק זה חרוט על פעמון החירות בפילדלפיה שבארה"ב. You shall proclaim release throughout the land for all its inhabitants. זה היה קצה החוט שאופק זימן לי כשהציע לי לעמוד כאן לפניכם, לדרוש בפרשה ולדרוש מעצמנו לקיים את מצוות התורה לחירות ולדרור.

המילה הראשונה שאתייחס אליה היא "דרור", חופש. אבל אני, קיבוצניקית שכמותי, חושבת על הציפור. לא יפה או מרשימה במיוחד. סתם ציפור שנמצאת בכל מקום. המדרש מלמד שהמילה "דרור" מגיעה מהמילה "דר": שְׁדָר בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה וְאֵינוֹ בְּרִשּׁוֹת אֲחֵרִים. כי ככה צריך, כי בתנאי חיים סבירים, חופש הוא מובן מאליו. כל אחד מאיתנו יכול לבחור בכל רגע אם לעמוד או לשבת, מה לאכול, עם מי לדבר ואינו ברשות אחרים. ובאותה נשימה: במרחק שעתיים נסיעה מכאן, ל-58 בני אדם, אנשים שלנו, אין פירור מהחופש הזה.

אנחנו יודעים, כי מי ששרד ויצא מספר לנו: על השרשראות, הרעב הבלתי נתפס, האלימות, ההשפלה, אפילו על העונשים שהיו מקבלים אם היו מודים או לא מודים לשובים, אפילו אם בוכים. השובים לא אוהבים כשבוכים.

בשבי, החופש נמצא רק בדמיון. ביכולת לחשוב מחשבות אחרות, לקוות, להתפלל. לדבר עם חטוף אחר, אם יש לך מזל ואתה לא מוחזק לבד.

אלעד אחי הוחזק לבד, ונרצח לבד. "כל רגע שמאחר לפדות השבויים היכן שאפשר להקדים כאילו שופך דמים" לימדה אותנו ההלכה - וכמה דם נשפך. 41 חטופים שנחטפו בחיים, נרצחו בשבי כי לא היינו שם עבורם בזמן.

ומהמילה דרור, אני ממשיכה בדחיפות, למילה שבראשית הפסוק: "וקראתם". התפילה שלנו לשלום החטופים, חייבת להיות מתורגמת לקריאה בהולה, לתפילה בפעולה. כמה השראה מעניקה התמונה העוצמתית בה הולכים זה לצד זה הרב אברהם יהושע השל ומרטין לותר קינג בצעדה המפורסמת למען שוויון זכויות. מאוחר יותר כתב השל כתב על החוויה שלו מאותו היום ואמר "הרגשתי שרגלי מתפללות".

אני קוראת לכם להתפלל ברגליים, למחות, לקרוא בקול גדול, בכל הזדמנות, בכל תפילה, בשיחת חולין במקום העבודה, ולצאת לפעולה נוכחת, נראית, כזו שהציבור יוכל לחבור אליה, כזו שהחטופים יוכלו לראות אותה.

אנחנו יודעים שהחטופים רואים את המאבק שלנו וכמה הוא משמעותי בהחזקת התקווה והחוסן

שלהם. אנחנו חייבים שהם ידעו שאנחנו נלחמים עליהם ושלא נוכל באמת להמשיך לחיות את חיינו כשהם עוד בשבי.

ובאותה נשימה: אנחנו גם יודעות שמשמיעים לחטופים אמירות ומסרים מייאשים, שמגיעים הישר מתוך ההנהגה שלנו. על המחיר ששווה או לא שווה לשלם עבורם ועל מיקומם הפוחת בסדר מטרות הלחימה.

אנחנו רואים באימה את הבחירה לחזור שוב ושוב ללחימה, על פני הסכם להשבתם. זו לא היהדות שאני מכירה, שאני יכולה לחיות איתה. היהדות אינה מאפשרת להקריב חיי אדם, להקריב אותם.

זהו לא רק מאבק למען החטופים, זה מאבק על דמותה של היהדות, של ישראל. אני מבקשת מכם לעמוד כחומה בצורה אל מול מי שמעוות את היהדות לצרכיו המשיחיים או הפוליטיים. הציבור, וכל בית ישראל, חייבים לשמוע קול אחר - קול המקדש חיים, המקדש ערבות הדדית, ונלחם למען פדיון שבויים, למען הצלתו של מי שבחיים והשבתם לקבורה ראויה של אלו שנרצחו. זה גם חסד עם משפחותיהם והצלתם מתופת הייסורים והספקות.

והפסוק ממשיך ואומר: "בכל הארץ לכל יושביה" ואוסיף - לא רק בארץ, אלא בכל רחבי תבל.

הקריאה שלי מופנית אמנם לארץ הזאת, כי אין לי ארץ אחרת. זו הארץ בה הוריי הקימו קיבוץ, זו הארץ בה אלעד אחי זרע שדות ודאג לכל גרגר חיטה ותפוח אדמה כאילו היו ילדיו. זו הארץ בה אבי נרצח כי לא הגנו עליו, וכוחותיו לא עמדו לו בקרב על ידית הממ"ד מול מאות מחבלים. זו גם הארץ עליה נלחמתי כדי שאמי ואחי יחזרו אליה בחיים. אמי חזרה פצועה וחולה, אבל בחיים. היא חזרה למדינה שיש בה עם מדהים ומחבק שעטף אותה בכל הטוב שיש פה, אך גם חזרה למדינה שלא החזירה לה את בנה.

קהל יקר, שלושה מבני משפחתי נקברו בשנה וחצי האחרונות בארץ הזו כתוצאה מרצח, הפקרה בשבי ונזקי השבי. מעגל הדמים חייב להפסק. המלחמה חייבת להסתיים וכל החטופים חייבים לחזור. קראו היום, בתפילה וברגליים בארץ הזו לדרור לכל יושביה. קראו בכל העולם לדרור.

שבת שלום

ג'קלין קנדי אונאסיס

מכל החדשות שהיו בשבוע שעבר -- מתן צנגאוקר מתחנן מהשבי, חברות תעופה מבטלות טיסות ומזכירות שזה אזור מלחמה, הפצצות של צה"ל, מוות קורע לב של שני חיילים, מטח קלישאות על יאיר גולן ועל ההמשך המוצדק של המלחמה, אזעקות, הכרזה על זיני שעד אז בכלל לא ידעתי מיהו כראש השב"כ, פנים מעונות של סילביה קוניו, תנועות מאיימות בנאום של ראש הממשלה, עזתים, מבוגרים וילדים, עם סירים מנסים להשיג אוכל --

כל זה, ומה שנתקע לי בראש זה ריאיון ששמעתי ברדיו, עם עד לרצח של הזוג הצעיר בפתח של המוזיאון היהודי בוושינגטון. הוא לא רק בכה, הוא התייפח, ממש בקול, עם נזלת, מכל הלב. הוא לא הצליח כמעט לדבר. המראיית בטח הייתה מבוהלת ממנו כי מה נפל עליה אבל הוא אפילו לא ניסה להתאפק.

זה היה קצת זר פתאום. מזמן לא שמעתי בכי, ואם שמעתי, זה היה בכי מאופק. אפילו אצל משפחות חטופים או הרוגים. בעצם במיוחד אצלם. אפילו אצל המשפחה שלי. כששמעתי את האיש הזה קלטתי שהוא זה שעושה את הדבר הנכון. זה מה שצריך לעשות. להתייפח. למה הפכנו להיות? למה אני הופכת להיות?

אמא שלי תמיד העריצה את ג'קי קנדי אונאסיס שלא בכתה בלוויה של ג'ון קנדי ואמרה לילדים לא לבכות. אמא שלי חשבה שזה אצילי.

הפכנו להיות מדינה אצילה.

צילום: עודד אנגל

צילום: דנון אהרון

צילום: עמנואל זיל

צומת כרכור

צילום: ראובן גש

עוד כמה מילים על התחביבים של הממשלה הזו: התחביב שלה הוא לא להרוג ילדים פלסטינים. התחביב הזה כבר הפך לספורט לאומי. התחביב שלה הוא להרוג חיילים ישראלים.

כן, תקראו את השורה הקודמת שוב ושוב ושוב.

מי שחובב מלחמות חסרות מטרה שאין להן תכלית, תוחלת ותאריך תפוגה, שולח חיילים אל מותם סתם. כי בא לו. כי הוא יכול. כי זה משרת את צרכיו. כי מותם לא מזיז לו את קצה הערמונית. כי טוב מותם מהרעת תנאיו ופגיעה במעמדו. כי למרבה הפלא יריביו מרכינים בצייתנות את ראשיהם בפני אבא של אברם, וממלאים בהכנעה את פקודותיו ההזויות במלחמת "מרכבות ברזל" שהיא המשך ל"חרבות גדעון", שפרצה בעקבות אירועי השישי בנובמבר.

התחביב של הממשלה הזו ובראשה הזחוח הדמנטי והמבולבל, הוא להפקיר את החטופים, כי כמו שאמרה עירית לינור הם לא בעיה לאומית. "הם טרגדיה פרטית של עשרים ושניים משפחות" טרחניות שמסרבות להשתבלל בתוך אסונם.

ובעצם למה תחביב? הממשלה הזו הפכה את ההתעמרות בנפגעי השואה, שהיא עצמה חוללה למטרה מקודשת. כי ככל שתבח לנפגעים כך ינותק הקשר בינה לבין האשמה הכבדה שהיא נושאת לאסונם. מההנחה הזו נובעת תרמית הכפכפים שתפותח הפיסקה הבאה.

התחביב של הממשלה הזו הוא לבח לקיבוצים שנפלו שדודים בפני חבורת יחפנים עלובה וללעוג לצבא שהובס מברד הכפכפים שנחתו על ראשו. איזה קטע מבדח. איזו ארשת זחוחה לבשו פניו של הנאשם בפשעים נוראיים נגד עמו כאשר שפך מפיו את כזביו וסיפר כיצד הצבא המוסרי בעולם המצויד במיטב כלי המשחית, כולל נשק גרעיני – הצבא הזה הובס על ידי כנופיית קבצנים עלובה. קטע קטע. איזה צחוקים דפק המוקיון המבולבל במסיבת העיתונאים.

התחביב של הממשלה הזו הוא לגנוב מציבור היצרני ולרפד את הציבור שמנהיגיו מטפחים את טפילותו כאמצעי לשלוט בו ולכן הוא לא מתגייס, לא עובד ומשמין מנחת באוהלה של תורה.

כן, תקראו שוב, תגנו, תזדעזעו, תצעקו געוואלד! תגידו שזה אנטישמי.

התחביב של הממשלה הזו הוא לשקר, להתסיס, למעול, להשחית, לפלג ואת כל אלה ראש הממשלה ושריו עושים בחדווה, בזיחות, בהנאה. בתשוקה, ואולי זה לא תחביב. אולי זו דתם. דת של הפקרה. דת של הרג. דת של שקר. דת של שחיתות. דת של זיחות. דת של אורגזמות משיחיות.

המילה תחביב, שבה השתמש יאיר גולן - ושעוררה את מצפונם המוכתם של אנשים מכל הקשת הפוליטית שהזדעזעו מבבואתם שנשקפה מהראי שהציב מולם גולן - המילה הזו מורכבת על השורש ח.ב.ב. שמצמיח גם את המילים חיבה, חביבות, לחבב. מילים אלו מייד מעלות על הדעת את אמירתו של רבי עקיבא (מסכת אבות, פרק ג', משנה י"ז): "חביב אדם שנברא בצלם... שנאמר "כי בצלם א-לוהים עשה את האדם".

לא היושב במושב לצים והמתכנה ראש ממשלת ישראל, ולא שריו, חביבים שנבראו בצלם. הם לא חביבים והקשר היחיד שלהם לצלם זה צלם בהיכל. צלם בקודש קודשי הקודשים של היכל הדמוקרטיה. צלם במקדשו של החוק. צלם שמטמא את קיומה של מדינת ישראל, מכתים את אזרחיה והופך את כולנו לעובדי עבודה זרה.

הגיע העת להחרים את הממשלה הזו ולהפסיק לשתף איתה פעולה ובראש בראשונה לא לצאת למלחמת הקיום שהיא מנהלת להישרדותה.

חיפה

24 מאי 2025

אורה פלד נקש | פעילה במאבק על הדמוקרטיה

שלום חיפה, העיר הכי טובה בעולם – נמל הבית שלי.

תודה לחברות ממחאת העם חיפה על הבמה וההזדמנות להשמיע קול. שיהיה לנו שבוע טוב - טוב יותר מזה שהסתיים, שבו שוב נהרגו ונפצעו חיילים, במלחמת נצח חסרת תכלית מדינית או אסטרטגית. ואני מקווה ומאחלת שיהיה זה השבוע שבו נחזיר את כל החטופים והחטופות הביתה. לא מחר, לא מתי ש"ניתן" - עכשיו. כי כבר מזמן נגמר להם הזמן אני פה לדבר על הלא נורמלי שהפך לנורמלי. או נרמול הטרלול בחסות ממשלה מופרעת, לא לגיטימית, שאיבדה מצפן מוסרי. הטילים מתימן עוד עפים, חיילים מתים ונפצעים בכל יום, חטופים כבר כמעט 600 ימים בשבי גם סובלים וגם מתים - והמלחמה - נדמה שהיא כבר משרתת לא את ביטחון ישראל אלא את המשך השלטון.

דווקא עכשיו - חייבים לדבר על ערכים. דווקא עכשיו - חייבים לזכור שהמדינה הזו קמה על ערך אחד ראשון: קדושת החיים. היא קמה כדי להיות מקום בטוח, לא מזבח. היא קמה כדי לשמור על חיי היהודים - ועל כל תושביה - לא להקריב אותם למזימות פוליטיות, ולא לחזון משיחי של גירוש, כיבוש, התיישבות בכוח. זו בושה וכישלון מוסרי נוראי שהמילים האלה ומדיניות של הרעבה מכוונת נהיו חלק מהשיח הציבורי. אות קין על כולנו/בושה. לעוד פוגרומים של מיליציות חמושות וארגוני טרור יהודים נגד פלסטינים בשטחים. לא להפרות סטטוס קוו בהר הבית מתוך פרובוקציה מכוונת. לא לשחיקה היומיומית של ערך חיי האדם - מכל הצדדים.

כשהשב"כ אומר שאין פה משטרה - כשהצבא מפורק מבפנים - כשהשלטון מזלזל בכאב המשפחות השכולות והחטופים, ובלוחמים שעמדו בעוז מול הפלישה ב7.10 - ממש לא בכפכפים כשהנהגה מאבדת אנושיות - אנחנו כאן להזכיר: אין שום ביטחון בלי שמירה על ערך חיי אדם. ואובדן הערך הזה יהיה תבוסה אמיתית שלנו לחמאס ויתר אויבינו.

וראש הממשלה? ממשיך להחזיק אותנו במלחמה - רק כדי להימלט ממשפטו. ממנה מקורבים בשלל צורות עקומות ומושחתות. מסכל הקמת ועדת חקירה ממלכתית. מהנדס את התודעה הציבורית. זה האיש שחזק וממשיך לחזק את חמאס - כדי להישאר בכיסא. הוא איבד כל לגיטימציה ב7.10 ומאז המצב רק החמיר ואין לו שום תמיכה ציבורית. מתחדדת כאן שאלה אחת גדולה:

מי אנחנו היום כאזרחים וכחברה? חברה של ערך החיים, של סולידריות, של החזרת החטופים ושיקום - או חברה של נקמה, שנאה, הרעבה, פילוג, הסתה והפקרה? האם נהיה ישראל של מגילת העצמאות - מדינה יהודית ודמוקרטית, שוחרת שלום, הרואה גם בשכניה בני אדם - או מדינת עליונות יהודית שמבקשת מלחמת דת אינסופית עם כל המזרח התיכון?

האם נדע לעצור? האם לא היינו צריכים לעצור כבר מזמן? האם נדע לחנך דור שיבחר בחיים - לא בשכול? האם נצליח לשים סוף למעגל הדמים הזה?

אני מאמינה שכן. כי גם בשעת סערה - יש לנו מצפן: חיי אדם קודמים להכל. אנחנו כאן כי החלטנו להיות בצד הנכון של ההיסטוריה. אנחנו בחרנו חיים. איתנו הרוב - 80% מהציבור בעד החזרת כל החטופים, בעד חקירה אמיצה של מחדלי העבר. בעד תיקון. בעד שיקום. בעד עתיד. גם בימים קשים כאלה - חייבים להרים ראש.

גם אם זה לא מרגיש ככה, אנחנו בונות את המחנה הישראלי: זה שדורש חיים בטוחים בגבולות מוגנים, שלטון חוק - הממלכה לפני המלך. שירות שווה לכולם ולכולן. התנגדות מלאה ופעילה לכל תפיסות העליונות היהודית והכהניזם - הם אלו שהובילו לרצח רבין והם היום חלק בלתי נפרד מהאסון של הזמן הזה. זה בדינו לדחוק אותם חזרה לשוליים. לא ניכנע לייאוש. לא ניתן לשלטון דיקטטורי לכבות את התקווה. התקווה היא ההתנגדות. היציאה מהבית היא הדלק. הכוח האזרחי - ברחובות וברשתות משנה את המציאות.

למי שאומר "ביבי המלך" - נענה: אל תהיה עבד.

ולמי שצועק "רק ביבי" - נענה: רק ישראל.

כי זו המשמעות של להיות עם חופשי בארצנו.

אני בוחרת להמשיך להיאבק על המדינה שלנו

כי אני מאמינה בכוח של חיים ותקווה.

כי אני יודעת שאנחנו - הכוחות היוצרים, הבונים, השפויים, היצרניים

אנחנו בצד הנכון של ההיסטוריה.

המחנה הישראלי שלנו הוא הרוב.

אנחנו כאן - כי עוד לא אבדה תקוותנו.

אנחנו כאן - כי אנחנו התקווה.

חיפה

24 מאי 2025

ארז גביש | פעיל באחים.ות לנשק ובאנחנו היהדות של מגילת העצמאות

ערב טוב חיפה.

"אני נגד עסקאות חטופים, זוהי מלחמת נצח." צוטט האלוף המודח, זיני, מיועדו של מממן החמאס לראשות השב"כ. אתם מסכימים לזה חיפה?

לא. זה לא יקרה. את כולם. עכשיו. את כולם. עכשיו.

אני ארז גביש, יזם מדטק, ממייסדי יחמת "אנחנו היהדות של מגילת העצמאות" ופעיל באחים לנשק. לפני ארבע עשורים, כקומונר בן 19, היתה לי את הזכות להכיר אתכם כמרכז שבט כרמל ממש כאן באחוזה. אתם, כל אחת ואחד מכם שבוחרים לצאת לרחוב שבוע אחרי שבוע, הייתם נכונים אז ואתם התקווה גם היום. אתה האחיות והאחים לנשק שלי.

אני סרן בצנחנים - בדימוס, חילוני למהדרין, דור תשיעי בארץ הזו - מצפת, משילה, מהרובע היהודי ומרמת אביב. הבית המשותף שהוא ישראל הוא המשפחה האהובה שלי. אבל במשפחה חשוב לדבר נכונה.

המלחמה בעזה כבר הסתיימה מזמן ואנחנו בעיצומה של מלחמת קנאי הדת.

קנאי דת ששנים מדברים על ה"יהדות" ו"אחדות ישראל" אבל בפועל מתעקשים לפוצץ כל עסקה, להקריב עוד חטופים, עוד חיילים ואין ספור בני אנוש בלתי מעורבים על מזבח הקנאות והזיות של גאולה !!!

אז סמוטריץ', בן גביר, רוטמן וגם זיני. באתי להגיד לכם: אל תהיו משיחי שקר. זאת לא יהדות מגילת העצמאות היפה שלנו!

תעצרו את המלחמה. כי מאסנו בזבח אדם ואנחנו רוצים את כולם. עכשיו

אתם מבינים חיפה, קווי השבר האמיתיים לא קשורים לחיסול החמאס או תפיסת ביטחון כלשהי. זה תעתוע והסתה פוליטית רעילה. קו השבר האמיתי בישראל הוא בין גוש מגילת העצמאות אל מול גוש קנאי הדת שמאחורי מממן החמאס.

הרוב המוחלט בישראל - הציבור הציוני, היצרני והמשרת - רוצה מדינה יהודית-דמוקרטית ברוח מגילת העצמאות המושתתת על חירות, צדק, שוויון, שלום... .. [שמעת סמוטריץ'.... חירות, צדק, שוויון ושלום... לכולם. גם למיעוט הדרוזי והערבי]... זה מוסר הנביאים !! זאת יהדות מגילת העצמאות שאני גאה בה.

חיפה, המאבק על הדמוקרטיה, על שלטון חוק, על החלפת הממשלה הרעה הזאת, ועל החזרת החטופים הוא למעשה מאבק על נשמת המדינה ועל איזה יהדות תהיה בישראל!

היהדות של מגילת העצמאות, מקדשת את האדם ומאמינה בשכלו. מאמינה ביכולת של כל אדם לבחור בין טוב לרע ולהיות אחראי למעשיו. זו היהדות של הרמב"ם, בן גוריון, ז'בוטינסקי, סמי מיכאל ולאה גולדברג.

מי שלא כפוף למשפט צדק, מי מפקיר חטופים, מי שמלבה מלחמת דת, מי שמדיר נשים ומעודד

שנאה והרג – הוא לא היהדות היפה שלנו!

אז איך עוצרים את מממן החמאס וקנאי הדת?

שנים ארוכות אפשרנו לקנאי הדת לשחק לבד על המגרש, לבצע צמצום שקרי של היהדות רק לדת ולהחדיר את המוטציה המשיחיסטית שלהם לחינוך, לתקשורת, לצבא ופוליטיקה. אבל זה נגמר.

אנחנו, החילונים – הזרם הכי גדול ביהדות – ואיתנו אחינו המסורתיים והדתיים המתונים עולים למגרש. ובדיוק כמו שאנחנו מניפים את הדגל בגאווה, אנחנו מתגאים בערכים הטובים של יהדות שלנו.

אחים ואחיות, אני קורא לכם להציב קו אדום מול קנאי הדת, להגיד בקול רם מי אתם... ולדרוש את הברור מאליו - לעצור את המלחמה הזאת ולהשיב את אחינו החטופים.

הקריאה האישית שלי נשמעת ככהאני ארז גביש. אני יהודי, ציוני וישראלי גאה.

זה הדגל שלי, "להיות עם חופשי" זה ההמנון שלי, מגילת העצמאות היא שלי, חה התנ"ך שלי.

התנ"ך שעליו נשבעתי, בסיום טקס טירונות. נשבעתי, לשמור אמונים, למדינת ישראל היהודית-דמוקרטית. אני לא נשבעתי לשום מלך ולשום מגזר. אני נשבעתי להגן על ערכי המדינה - חרות, צדק, שוויון ושלוםונשבעתי להגן על האחים שלי.

אני לא מוכן לשמוע מאף סמוטריץ ואף רוטמן שאנחנו החילונים לא יודעים למה אנחנו כאן ושארון הספרים שלי ריק. אני בטח לא מוכן לשמוע שחייבים להקריב את אחינו על מזבח פנטזיות הגאולה. זה נגמר. אתם לא תחבלו בשחרור החטופים! אתם לא תגעו לנו בשומרי הסף ובדמוקרטיה !

אז חיפה, תרימו את הדגלים גבוה גבוה ואני ארים את ספר תנ"ך - כדי לומר לכל מי שלא הבין - אלו הערכים שלנו. זאת הזהות שלנו. אנחנו לא נוותר כי אנחנו היהדות של מגילת העצמאות.

הרצליה

24 מאי 2025

ד"ר יואב גרובייס | פסיכולוג קליני

ערב טוב. תודה רבה על ההזמנה לבוא לדבר פה היום ותודה לכם שאתם כאן.

בנימה אישית, אני שמח במיוחד להיות פה בהרצליה, שהיא עיר הולדתי ונוף ילדותי. כאן התעצבה נפשי, ואם לא היינו קשורים בעבותות למקום שבו התעצבה נפשנו, אף אחד מאיתנו לא היה חש צורך לצאת מהבית, שבוע אחר שבוע.

אנחנו כאן כי אנחנו נלחמים על הבית שלנו. במלחמה חייבים לשאול, מה ייחשב לניצחון? ניצחון באמת – ולא בסיסמאות ריקות. האם הניצחון שלנו יהיה חיסול סופי ומוחלט של חמאס – ולעזאזל המחיר? או שתמונת הניצחון האמיתי תהיה חזרת כל החטופים והחלפת ההנהגה הכושלת בתולדותינו?

אנחנו נלחמים על הבית שלנו – אבל גם על צלמנו ודמותנו. ולכן כדי לענות מה ייחשב לניצחון, צריך להבין מה המטרה האמיתית של טרור. ההצלחה של טרור לא נמדדת במונחים של המוות וההרס שהוא מחולל. המטרה של טרור היא לפרק מבפנים את החברה שנגדה הוא מכוון. המטרה של טרור היא לזרוע אימה מצמיתה, אימה שתגרום לחברה לסגת אל האינסטינקטים הקמאיים והפראיים ביותר של חיים על החרב – ולהתפרק מערכיה.

לפי פרויד, לתרבות יש תפקיד נפשי חשוב והוא לרסן את דחף המוות בנפש האדם. מטרת הטרור היא למוטט את התרבות ולשחרר לחופשי את דחף המוות.

לכן הניצחון שלנו על אויבינו לא יימדד ביכולת שלנו להשמיד אותם. הוא יימדד ביכולת שלנו לא להפוך אכזריים כמוהם. הניצחון שלנו יושג בכך שלא ניכנע לתאוות הנקם העיוור שהטבח עורר בנו. הניצחון שלנו מותנה ביכולת שלנו לשמור על ההבחנה בין בני עוולה שדמם בראשם, לבין בני אדם חפים מפשע – חפים לא פחות מבני עמנו, שנרצחו בשבעה באוקטובר.

כי מרגע שפותחים את הדלת בפני תאוות הנקם וצימאון הדם, הם לעולם לא עוצרים באויבינו. הם הולכים ומתפשטים בקרבנו, מרעילים אותנו מבפנים ומפרקים אותנו לגורמים. הם הופכים אותנו לחברה אלימה ואכזרית – אפילו יותר משהיינו לפני כן. וכל זמן שאנחנו מאפשרים לזה לקרות, המרצחים המתועבים שתקפו אותנו מנצחים – גם אם הם כבר מזמן קבורים עמוק באדמה.

596 ימים חלפו מאז שיצאנו למלחמה ואנחנו לא קרובים לניצחון בה. לא רק כי 58 חטופים עדיין שם; לא רק כי חמאס עדיין הריבון בשטח; לא רק כי העולם הנאור מפנה לנו עורף; ולא רק כי ממשלת הטבח וההפיכה עדיין בשלטון. אנחנו לא קרובים לניצחון כי במקום להכריע את הטרור, אפשרנו לו להכריע אותנו.

אנחנו לא קרובים לניצחון כי במקום להילחם באחיזה שדחף המוות קנה בנפשנו בעקבות השבעה באוקטובר, אנחנו מתפלפלים על הסמנטיקה של הכניעה שלנו בפניו. במקום לסרב להמשיך לשרת את דחף המוות, אנחנו מתווכחים על הטרמינולוגיה שלו - כאילו שאם נחמוק מהמושג "רצח עם" ננקה מאשמה; ואם נשלול את המילה "תחביב" לא נישא באחריות להרג חסר פשר של ילדים ותינוקות.

אי אפשר להיות מחויבים לחיים באופן חלקי ובררני. אי אפשר להחזיק לאורך זמן בשתי מציאויות מקבילות, אחת פה ואחת שם: אחת שבה אנחנו מטפחים תקווה, ואחת שבה אנחנו מכחישים אותה. אי אפשר להיות לאורך זמן במציאות אחת ולחשוב שמה שקורה במציאות המקבילה לא ייגע בנו. המציאות שמתעלמים ממנה - סופה תמיד שתפוצץ לנו בפנים. וכאשר המחויבות לחיים היא לא גורפת, עד מהרה מתחילות הבחנות ואפליות גם בתוכנו: מי לחיים ומי למוות. את מי צריך להחזיר ואת מי לא. כמה צריך להקריב כדי שאחד יישאר בשלטון.

עם הנצח אולי לא מפחד מדרך ארוכה אבל זה לא אומר שהוא חייב להמשיך ללכת במעגלים - בטח לא במעגלי דמים. הדרך לניצחון בכל החזיתות - גם על האויב ששם וגם פה, בתוך הבית - עוברת דרך הסירוב להמשיך לשרת את דחף המוות. אם אנחנו רוצים להכריע את הטרור - מבחוץ ומבית - המחויבות שלנו לחיים צריכה להיות גורפת. מול שלטון שמקדש עליונות יהודית עלינו לקדש את עליונות המוסר. את חביב אדם שנברא בצלם - כל אדם.

אם אנחנו רוצים שיהיה לנו סיכוי לנצח במאבק להשבת החטופים, במאבק על עתיד המדינה, על פניה של החברה, במאבק על צלמנו - זה העוגן שאנחנו חייבים להיאחז בו.

תודה רבה.

**Halle,
Germany**

26 מאי 2025

פרופ' דוד הראל | מכון ויצמן למדע ונשיא האקדמיה הישראלית למדעים

Speech given at the ceremony on "Science and Society as Bridges between Israel and Germany"
Marking 60 Years of Diplomatic Relations between Israel and Germany

Dear Prime Minister Hasselhoff, dear Ambassador Prosor,
and dear President Rokenbach.

Dear friends,

I stand before you today brimming with emotion and humility, representing the Israel Academy of Sciences and Humanities on this special evening.

In fact, I feel that I represent a majority of Israel's citizens, not only the academics and scientists. And, as you will see, in contrast to our truly excellent Ambassador Prosor, I am not bound by the agenda and dictates of our government, nor by the accepted demeanor and etiquette of diplomacy.

I actually contemplated giving a scientific lecture here, which might have been what the organizers were expecting. That would have been easy. Instead, last week I prepared a speech reflecting on the great friendship with Germany, with a detailed timeline of the evolution of the scientific relations between the two countries over the last 65 years. That wasn't too hard either.

However, in the last few days, given what is happening in our neck of the woods, I decided to dump both ideas, and came to Berlin a day earlier to write a totally new speech.

I apologize in advance for this, as there may be people here who will not be happy with what I will be saying.

I want to focus my few minutes this evening on friendship. True, selfless, durable and lasting friendship.

Still, it is science I should be concentrating on, though in these days and times, it is hard for an Israeli to concentrate on anything at all...

So, here goes.

Albert Einstein once said, "Science is not just a collection of laws, a catalog of unrelated facts. It is a creation of the human mind, with its freely invented ideas." Indeed, science is one of the most effective tools for building bridges between nations, connecting cultures, healing the wounds of the past, and, of course, paving the way for a better future.

Our friendship, that is the friendship between the people and institutions of Germany's Science and those of Israel's Science, go back to the 1959 delegation of the Max Planck Society, led by Prof. Otto Hahn, visiting the Weizmann Institute of Science, a visit widely considered to be the beginning of it all. Thus, scientific relations between Israel and Germany began even before the establishment of formal diplomatic relations; amazingly just 14 years after the end of World War II and the Holocaust.

Given the presentations we have already heard, I can safely afford to skip the detailed timeline that ensued, which includes establishing the Minerva foundation, the bilateral ministry-level agreement on scientific and technological cooperation between the two countries, the founding of GIF, and the Germany-Israel Year of Science and Technology in 2008.

Another giant, David Ben-Gurion, famously said, "In Israel, in order to be a realist, you must believe in miracles." One could indeed claim that these scientific relations were some kind of "modern miracle", breathing new life into the connection between the two countries, which had been filled with traumatic memories and deep historical pain.

And here we stand today, in 2025, attending this wonderful event, with the relationship between German and Israeli science being stronger than ever!

As you all know, besides the Max Planck Foundation, we have great relationships – professional and formal, but also extremely warm and friendly – with the Minerva Foundation, the GIF Foundation, the Alexander von Humboldt Foundation, the Helmholtz Association, and many more, and, of course, with your two excellent Academies, the Berlin-Brandenburg Academy, and tonight's generous host, the German Academy of Sciences-Leopoldina.

But I would like to dwell on the problems we face, since I believe that it is now "money time" for Israel, as the American phrase goes, and we are dangerously close to losing the Israel we know and love. Just like that!

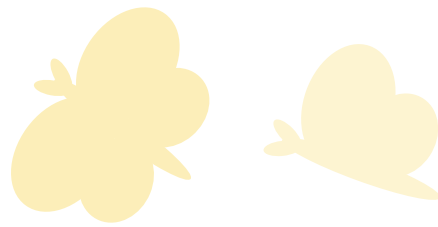
By the way, the term we would use back home (and I was asked to say a few words tonight in Hebrew too) would be:

אנחנו בדקה ה-90, אולי אפילו בזמן פציעות, ונמצאים כפסע מאיבוד המדינה שאותה אנו מכירים ואוהבים. ממש כך!

Please allow me now to return to a short speech I gave at the ALLEA meeting in Berlin exactly a year ago, in May 2024. I'll try to indicate when I am quoting from that speech verbatim.

So I now quote: Two basic facts are crystal-clear:

(1) Hamas carried out the most horrifying, inhumane massacre in Southern Israel on October 7.

(2) A terrible war is being waged in the Gaza strip ever since.

Over 1200 Israelis were murdered on October 7, many suffering unthinkable atrocities in the process. As of today, 128 hostages [today the number is 58] remain in the hands of Hamas, the vast majority of which are no longer alive. Tens of thousands of Gazans have been killed in a horrible war of revenge and retaliation launched by Israel in the aftermath of October 7, the true magnitude and ruin of which is regrettably all but absent from our local news coverage in Israel.

[All this is still true, but with the current numbers becoming even more horrifying! And far too many of these are women and children. Just this morning I saw the unbelievable number of 18,000 children killed in Gaza!]

I continue to quote from last year:

But the truly devastating fact is that, for over seven months [and now I should say for over 19 months!] no clear, reasonable and achievable goals for the war have been decided upon by our government; so that no end of it is in sight!

No plan for withdrawing from Gaza and stopping the continuously mounting number of casualties; no workable ideas for who should take responsibility thereafter; and no plan for returning the dying hostages. Nothing!

[I am continuing the quoting from last year]

One of the depressing results of this is the fact that Israel has managed to virtually eradicate the genuine and deep show of shock, empathy and friendship that the world at large exhibited towards us in the immediate aftermath of October 7, including from many of you sitting here today, several of whom I know personally. [remember: this was at ALLEA, in which the main participants are heads of European academies.] Sadly, this is fast becoming replaced by fury and rage, protests and violent riots on campuses, political isolation and many disturbing signs of painful boycotts.

End of quotes from last year.

All of this is also still true now, and is actually becoming worse, since now the fury and the rage are fast becoming mainstream, not only on campuses.

What the current Israeli government has been doing to our democracy since its coming into power in late December, 2022, is bad. Very, very bad. Still, you may give that less attention, claiming that that is Israel's internal problem. Perhaps.

However, in stark contrast, ladies and gentlemen, what it has been doing in Gaza for the last year and a half, after the first few weeks of a reasonably understandable retaliation for the terrible October 7 massacre, is totally and unequivocally unacceptable.

I will not use words like genocide, starvation, ethnic cleansing etc., and I will also not

get into the judicial facets of this; i.e., whether or not these actions are legal. The facts, and the figures, and the pictures (most of which, as I mentioned, are not reported upon properly in Israel) speak for themselves.

Just four days ago, nine children, siblings, were killed by an Israeli strike from the air. The mother, a medical doctor, received the charred bodies of her nine children; the father, an MD, badly wounded. One additional child survived, also wounded.

And a new kind of sentiment is slowly growing in Israel: we are really unable to believe that such acts are carried out in our name, by our children and grandchildren, under guidelines issued by our elected government. A fast-growing percentage of Israeli's are becoming shaken, shocked and totally flabbergasted. THIS MUST STOP!

The war in Gaza must end immediately, the remaining hostages must be returned (they are not going to return on their own; all too often I hear "we pray that the hostages will return"; they are not on a scouting trip – they have to be returned) and Israel must participate in the recent efforts to forge a global middle-east settlement.

The two key figures are President Trump and Prime Minister Netanyahu. If they both will it to happen, it will happen. But, Netanyahu, for obvious reasons, is still the adamant refusenik.

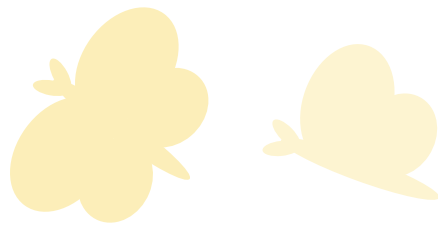
I have recently begun calling this war in Hebrew "מלחמת השקר", which freely translated means "The War of Lies", or "The War of Lying". (Yes, I know this sounds a little bit like "The Game of Thrones", but we are talking here about reality, not fiction). However, in Hebrew there is a whimsical twist to the name, since the word שקר (lie, or lies), is also the acronym of "שלום קואליציית הרשע", yielding the name "The War for the Survival of the Evil Coalition". Indeed, Netanyahu needs this war to keep his extremist cronies with him.

No war – no government. No war – Netanyahu's reign of power is over, and he is left with his corruption trials.

Dear friends, I am really and truly sorry for having to bring up these depressing facts here, during this festive event, but they are directly related to the issue of science and scientific collaboration: As you probably know, the European Union has announced that it will reassess its trade agreements with Israel. Included in this is a re-evaluation of Israel's participation in the European Commission's Horizon Europe program, of which the ERC grants, for example, are a valuable part.

(I was lucky to benefit from a large ERC grant in the first year of its inception, and Prof. Ruth Scherz-Shouval sitting here has received two...)

The announcement states that the EU intends to check whether Israel is in violation of Article 2 of the agreement, regarding human rights. The reassessment is thus clearly

triggered by the war in Gaza and the humanitarian crisis that is raging there, as we speak.

This, therefore, is the connection between Gaza and science. A continuing war in Gaza, more killing and oppression, more population transfer and more territory takeover – will lead to less science funding, less collaboration, less Israeli science, and as a result less Israeli hi-tech, less innovation, and ultimately a far, far weaker Israel.

Getting back to friendship – this situation is exactly what friends are for. In the good times and in the bad.

Earlier I quoted Einstein and Ben-Gurion. Here now is another giant, John Lennon, in his lyrics for "Help!":

*And now my life has changed in oh so many ways,
My independence seems to vanish in the haze,
But every now and then I feel so insecure,
I know that I just need you, like I've never done before.
Help me if you can, I'm feeling down,
And I do appreciate you being 'round.*

Now, more than ever, ladies and gentlemen, far more than ever, Israeli science needs your friendship and your help, based on the premise that the pursuit of knowledge is grounded in shared universal values of academic freedom, intensive collaboration, and the freedom of thought and expression.

In ALLEA last May, I humbly, but firmly, urged the heads of our fellow European academies – and via them also universities and research institutions in their respective countries – to unequivocally reject the use of academic boycotts as a tool to deal with geopolitical issues.

Now I am asking for more: for your help in removing the threat from the European Union, with its potentially devastating consequences. However, to make this effective one must do everything in one's power to put an end to the bloodshed in Gaza, and to get the hostages freed by the murderous Hamas. Pure and simple.

To help with this, I suggest to clearly distinguish the three narratives that one can hear being made against Israel. There are still many people who confuse them with one another:

Narrative no. 1: "Antisemitism" – in a nutshell: the Jews must go away (to put the demand mildly).

Narrative no. 2: "Anti-Israelism" or "Anti-Zionism" – the State of Israel must go away (this I put very mildly too).

Narrative no. 3: "Anti-what-Israel-is-doing" – Israel's current government must go away.

Academic institutions worldwide must stand firm against the first two of these; manifestations of antisemitism and anti-Israel sentiments, which often masquerade as political criticism. And you, our dear German friends, are in a unique position to take the lead on this.

But at the very same time, and with equal zest, we must all fight in favor of the third narrative, the doubtless result of which will be an end to the war, the hostages back, and Israel's science restored to its original status.

Hence, as President of the Israel Academy of Sciences and Humanities, I plead with you to help us continue to do what we do best – front line research in all branches of the sciences and humanities, in close collaboration with our colleagues abroad – and without threats of boycotts or calls for us to disappear hovering over our heads...

As for me, this time as a private citizen, I pledge – with my many friends and colleagues in Israeli academia and outside of it – to do everything in our power to bring about a long-due and crucial change in Israeli leadership, and with it an end to the horrible situation in our area, leading to lasting peace and a better future for all of humankind.

Finally, since one can't quote John Lennon's lyrics without providing something from Paul McCartney too, here are a few lines from "Let it be", hinting at the possibility – nay, the necessity! – of a full peaceful solution in the sad, sad Middle East:

*And when the broken hearted people
living in the world agree
There will be an answer.
Let it be*

*For though they may be parted,
there is still a chance that they will see
There will be an answer.
Let it be*

I would like to thank all those who have contributed over the years to the advancement of scientific relations between Israel and Germany. Special thanks to our wonderful hosts today – the German National Academy of Sciences-Leopoldina and the Office of the Minister President of Saxony-Anhalt.

Thank you to all those engaged in the important work of advancing science and knowledge, and to all those working to strengthen the ties and the deep friendship between our peoples. I see the scientific cooperation between us as living testimony to the power of science to unite, heal, and grow.

My own deep gratitude to those of you who I have been lucky and blessed to have been able to count as my personal friends.

Sixty years of diplomatic relations, and more than sixty-five years of scientific cooperation, are just the beginning of the journey. Let us continue together on this journey, for the sake of future generations.

Thank you!

צילום: דפנה יושע

צילום: אורנה קופרמן

27 מאי 2025

הרב אופק מאיר | מרכז חינוך ליאו באק

חזון לחינוך יהודי דמוקרטי במערכת החינוך הממלכתית

ואני חושב אחרת.

כיום, כמעט ואין חולקים על הצורך ההולך וגדל במרחב הישראלי (ובחלקו אף במרחב הדתי – הלכתי - מסורתי) בזהות יהודית מתחדשת, בקהילתיות וברוחניות.

השיח המוכר והישן של "דתיים-חילוניים", ששלט בחברה הישראלית לאורך שנות היווסדותה של מדינת ישראל בחינת "העגלה הריקה והעגלה המלאה", אינו ראוי, אינו משקף יותר את הלך הרוח ומעקר כל אפשרות של התפתחות ויצירה.

עם השנים, מתפתח צורך רב במערכת החינוך הממלכתית למשמעות זהות תוך פיתוח מודלים קהילתיים ורוחניים מגוונים הבאים בין היתר מהשינויים הטכנולוגיים העצומים שמשפיעים ומשנים מהיסוד את מושג הקהילה ומעומק הניכור והבדידות בה חי האדם המודרני שזנח את ערכי הקהילה והמסורת ופנה למדע, להישגיות ולפיתוח האינדיבידואל לעיתים קרובות על חשבון הקהילה והחברה.

מאז כינונה של הכנסת העשרים וחמש אנו חיים בתקופה משברית עצומה. תחילתו של המשבר עם המהפכה המשפטית ושיאו בשבעה באוקטובר ולמלחמה בעקבותיו. שני אלו מביאים את החברה הישראלית לצומת היסטורי בבחירת זהותה היהודית-דמוקרטית של מדינת ישראל לדורות הבאים.

משחר קיומו, סמך עם ישראל על האמונה ברוח. במשך שלושת אלפים שנות קיומו צלחנו חורבנות ומשברים ששום עם ותרבות לא יכלו להם. שוב ושוב קמנו כעוף החול, והמשכנו ליצור ולדרוש חיים בעלי משמעות. יכולת מופלאה זו לצמוח מן הקושי אל שגשוג תרבותי ורוחני היא תורת סוד קיומנו המופלא במשך הדורות.

יחד עם כל הכאב והקושי, ימים אלו מלאים בהזדמנויות ואתגרים מבחינה פוליטית, מוסרית ורוחנית. היכולת לשלב בין תפיסות "חילוניות" ואלו "הדתיות" ובין המוסר האוניברסלי לקיום הפרטיקולרי נראית כיום אפשרית יותר מתמיד וזאת על יסוד תרומתו הגדולה של הרב קוק בהטבעו את התפיסה "הישן יתחדש והחדש יתקדש".

על מערכת החינוך לזקק ולחדד את השאלה המרכזית העומדת על הפרק והיא שאלת זהותה של החברה הישראלית ומדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית בה שוויון וצדק הם נחלת הכל הנאמנה למגילת העצמאות ולחוק חינוך ממלכתי.

בדרכנו לחדש את האפשרות לקהילתיות ורוחניות כחלק מהמרחב החינוכי קהילתי במערכת החינוך הממלכתית, עלינו לראות את ההתחדשות היהודית דמוקרטית כמימוש חזון הציונות התרבותית ובכך להגשים את מילותיו היפות של שלונסקי: "אנו העזנו להתחיל מבראשית כי באנו הלום להמשיך את הדרך".

עשרות רבות של ארגונים מתמודדים בדרך זו או אחרת עם שאלת הזהות התרבותית רוחנית בישראל, ורפורמות אין-ספור מהקמת קרן תל"י דרך וועדת שנהר, מאה המושגים מבית מדרשה של

השרה לימור ליבנת ועוד רפורמות כאלו ואחרות ניסו לתקוף את סוגיית החינוך היהודי דמוקרטי במערכת החינוך אך מעטים אלו שביקשו והעזו לייצר תפיסה מקיפה יהודית דמוקרטית כאורח חיים אישי וקהילתי אליה ישאף החינוך הממלכתי במדינת ישראל.

תפיסה מקיפה של תרבות חיה ומסורת עשירה יכולה לייצר תשתית להשקפת עולם כוללת ולחיים בעלי משמעות עם זיקה רוחנית בסביבה החילונית ישראלית.

בימים קשים אלו בהם בָּאֵין חֲזוֹן יִפְרָע עִם , תפיסה חינוכית מקיפה יש בה כדי לתת מענה לצרכי השעה ותאפשר שיח חינוכי מעמיק סביב ערכים ומושגים של זהות יהודית בכלל ומדינה יהודית-דמוקרטית בפרט.

אל לנו להיבהל מלהכיר ולעסוק במושגים מסורתיים כקדושה, אמונה, שכר ועונש, שראוי שיהיו נגישים לכל אדם ישראלי השואף להכיר את התרבות היהודית על כל רבדיה. רק אז יוכלו בוגרי/ות מערכת החינוך הממלכתית, חילוניים ודתיים, נשים וגברים, להיות אזרחים מעורבים ומשמעותיים בחברה, ולחפש את הרוח שבאדם ולגעת בנשגב מהחיים.

תפיסת הקהילה החינוכית תהא מושתתת על ערכי הדמוקרטיה, שיווין ערך האדם בכלל, ושוויון מגדרי בפרט, אלו, לא רק שאינם סותרים את המעשה הדתי הרוחני המסורתי אלא אף מתבקשים ונדרשים ממנו.

מהו האתגר המרכזי?

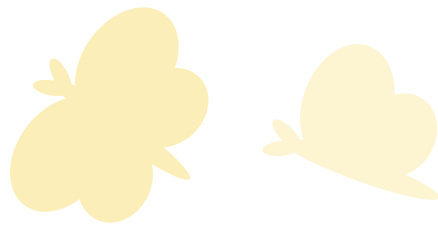
עוד לפני המהפכה המשפטית / משטרית, ומלחמת שבעה באוקטובר היינו עדים לתמורות מרחיקי לכת במרחב הישראלי בתחום החינוך והתחדשות היהודית, הן בתרבות הישראלית החילונית והן בתוך האורתודוקסיה המודרנית שהופכת עם השנים לשוויונית, פמיניסטית ופתוחה יותר למגמות רוחניות, חברתיות וקהילתיות שונות.

החברה הישראלית שסועה ומפולגת היום יותר מתמיד, ועל הדור שבימים אלו נמצא במערכת החינוך מוטלת משימה חשובה ומשמעותית מאוד, משימה של יצירת שפה ותרבות שיאחדו מחדש בין פלגי העם. שפה שתדגיש כי האחריות לשוֹנָה ולאחר מאתנו, והמחלוקת וריבוי הדעות – הן פעימות לבה של היהדות ושל הדמוקרטיה.

שבעים ושבע שנים חלפו מאותו יום היסטורי בתולדות עמנו בו הכריז בן גוריון על הקמת מדינת ישראל והגדיר את מהותה ואת זהותה היהודית והדמוקרטית. ועל מערכת החינוך הממלכתית לייצר ולהנגיש את הכלים והמיומנויות, החוכמה והרגישות הנדרשת כדי לייצר מחדש את ההסכמות בישראל – הסכמות שיהיו התשתית העוצמתית לשבעים ושש השנים הבאות ולדורות הבאים.

זו משימה לא פשוטה בימים שבהם יש טשטוש ובלבול בין ערכי האמת לדברי הבל, חנופה ושקר. ובתקופה שבה האדם ניזון מאמצעי תקשורת ומרשתות חברתיות, שלא תמיד מעודדות לחשיבה ביקורתית ומעמיקה.

זהו האתגר המרכזי העומד בפני החינוך היהודי דמוקרטי בישראל – יצירת שפה, תרבות ואורח חיים היכולים לקבל ולהכיל את הציונות החילונית וההתחדשות היהודית כמשלימים ומפרים זה את זה. עלינו להגשים את החזון הציוני בשילוב הגות ותפיסה דתית ליבראלית ולהפכה לאורח חיים בו אנשים המגדירים את עצמם באופן חופשי יוכלו לחיות יחדיו במרחב קהילתי משותף כשהאמונה

בערכי הצדק, השוויון וחכיות האדם לנגד עיניהם בכל מעשה ומחשבה. חלק חשוב ממשימת החינוך הוא להחיות מושגים וערכים מהעבר ולהעניק להם משמעות קיומית לחיינו כיום במסגרות קהילתיות דמוקרטיות.

מה עלינו לעשות?

עלינו להרחיב את המעשה החינוכי וליישמו בהקשר רחב של קהילה. על היהדות לחזור ולהיות תפיסת עולם מקיפה העוסקת בכל נדבכי ונבכי החיים ממש כפי שהציונות בראשיתה שאפה להיות עבור העם היהודי בארץ ישראל.

עלינו לייצר עבור תלמידנו מודלים קהילתיים מגוונים היכולים להביא את הישראלי קרוב יותר אצל עצמו ומורשתו, מבלי להתנשא מעליו ומבלי לבקשו להגדיר את זהותו מחדש במושגים של תנועה דתית פוליטית.

על מנת להגיע ללבם של הישראלים החילוניים במערכת החינוך הממלכתית ולייצר עבורם חלופה רצינית, קהילתית ורוחנית להמשך חייהם כבוגרים בחברה, עלינו להצמיח מסה קריטית של מנהיגות בקרב מורינו ותלמידינו, מנהיגות נוכחת ומשפיעה שתיקח חלק בהובלת התהליכים במערכת החינוך הממלכתית בישראל.

נקעה נפשו של הישראלי החילוני מהשחיתות וההסתאבות של הממסד הרבני הרשמי של מדינת ישראל והוא מצפה להזמנה רצינית מצד החברה הישראלית וביתר שאת ממערכת החינוך להיות שותף בשיחה על עתידו וזהותו ועל מערכת החינוך לייצר זאת.

על הקהילה אותה אנו מבקשים ליצור בבית הספר להיות נגישה ומזמינה את התלמיד/ה הישראלי/ת לדיאלוג רציני ומעמיק על עתידה וזהותה היהודית דמוקרטית של מדינת ישראל.

בתי הספר בישראל, המתנ"סים בשילוב עם מוסדות הרווחה והספורט, תנועות הנוער והצבא הם פלטפורמות קהילתיות שצריכות לשלב זרועות ולעבוד יחדיו על מנת לכונן ולהוביל שיחה משמעותית בהיקפה ובאיכותה בישראל בדור הזה.

סוף מעשה במחשבה תחילה - שלב ראשון בתכנית הפעולה הוא הקמת בית המדרש הישראלי למנהיגות חינוכית ממלכתית לבתי הספר ובחינה מחדשת של כל תהליכי הכשרות מורות ומורים בישראל. אין רעיון גדול שמתממש בעולם הזה בלא מנהיגות ערכית ואחראית עם שאר רוח, ובלא קהילה שחיה את האמונות והערכים ומקיימת אותם הלכה למעשה תוך פיתוח אורחות חיים, נרטיבים, טקסים וסמלים.

בבית המדרש למורות/ים ילמדו ויבחנו, הלכה למעשה ומתוך עמדת שייכות, קאנונים יהודיים וישראליים אשר בעיצובם אנו רוצים לקחת חלק.

על מנת להיענות לצרכים ולאתגרים המתחדשים ללא הרף במציאות הישראלית ולהוות גורם משפיע ומשמעותי יותר במרחב הישראלי עלינו לייצר מסה קריטית של מנהיגים/ות חינוכיים שיחקרו, יעבדו וינכסו לעצמם את תפיסת הציונות והיהדות הדמוקרטית ויהיו מוכנים להיות שליחים בכל שדרת העשייה בחברה הישראלית לקידום שוויון וצדק חברתי במסגרת השיח הפלורליסטי יהודי דמוקרטי.

המנהיגה החינוכית צריכה להיות מנחה ומורה מעולה בכיתה, להכיר את עולם התפילה והטקס ואת ארון הספרים היהודי ובקיא בהצורות מופת כלל אנושיים.

על המורה להבין את עוצמתו וחשיבותו של היסוד הרגשי והרוחני שבאדם ובחיי קהילה, להיות בעל יכולת לנהל, ליצור טקסים ולנהל רגעי קדושה וחסד בחייו של אדם והפועל מתוך שליחות לתיקון עולם וצדק חברתי.

בתום תהליך ההכשרה המנהיגה החינוכית תוכל להוביל ולנהל את השיח המשמעותי והחשוב עם תלמידי/ות ישראל בנושאים הבאים:

שיחה על מנהיגות וקהילה
שיחה על רב תרבותיות והיחס למיעוטים החיים בישראל
שיחה על זכויות אדם ודמוקרטיה
שיחה על שוויון מגדרי
שיחה על קיימות ואחריות לסביבה
שיחה על פלורליזם יהודי זהות יהודית ליבראלית
שיחה על קשרי ישראל תפוצות

שיחה עמוקה ומתמשכת על זהות יהודית, פיתוח קשרים חברתיים עם יהודים מהתפוצות, היכרות ומפגש עם הלא יהודי, הזר והגר הגר בתוכנו, אימוץ מוסר נביאי ישראל, חתירה לשוויון בכלל ושוויון מגדרי בפרט, אחריות סביבתית ומנהיגות קהילתית אלו הן השיחות שיאפשרו ויקנו לדור הבא של החברה הישראלית את הכלים והאומץ להיות מתקני/ות עולם.

בתפילה לשובם של החטופות והחטופים, לשלומם של חיילי/ות צה"ל, להחלמת כל הפצועים והפצועות, לסיום המלחמה ולשלום בארץ ולכלל יושביה.

חודש טוב

<https://www.facebook.com/share/p/16X5GPZJJt/?mibextid=wwXlfr>

כפר סבא

31 מאי 2025

פרופ' חגית מסר ירון | יו"ר "בשער"

למה אנחנו כאן?

אנחנו מגיעים הנה לחזק התחושה שאנחנו לא לבד. הנוכחים כאן שותפים לערכים שנעלמו מהזירה הציבורית, ובעיקר – המעבר מזכויות אדם לזכויות מגזר, ומי שאינו שייך למגזר בעל הזכויות – הוא אויב, והכל מותר. אנחנו כאן כל שבת, כבר תקופה ארוכה, ולצערנו די ברור שנמשיך להגיע, כי אבדן הממלכתיות וערכי מגילת העצמאות עליהם התבססה המדינה אינה רק ביבי, ועם היעלמותו לא הכל יחזור לקדמותו.

תזכורת לערכי מגילת העצמאות, המשותפים לנו: חירות, צדק, שלום ובעיקר שוויון. [המדינה] "תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתה על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות.

אנחנו הרוב?

זה לא משנה ולא רלבנטי. גם אם תושבי ישראל (והעולם) נדבקו בוורוס פשיסטי שהולך ומתפשט – נצמד לערכינו, נעבירם לסובבים אותנו ונדבוק בהם. "שוויון זו השבת של הדמוקרטיה" – ככל שנוכל לא ניתן לפגוע בשוויון, זו העגלה המלאה שלנו.

מה לעשות?

מעבר לפגישה השבועית שלנו (ותודה לקובי!) כל אחד ואחת צריך לבחור לו את תחומי פעילותו, במקומות שמרגישים הכי COST EFFECTIVE, ויש מגוון אפשרויות:

- "לעבוד במחאה" – בארגון, בהשתתפות וכד'

- להגן על עשוקים ברמת הפרט ("חסידי אומות העולם") – ותודה ל"הארץ" שמביא הסיפורים מהשטח, למשל: מתנחלים הקימו מאחז בשולי כפר פלסטיני, מאה מטר מבתינו, ומאיימים על התושבים המאחז, שהוקם בפאתי הכפר מוע'ייר א-דיר, מפריד בין ביתו של אחד התושבים לדיר הכבשים שלו. הרשויות אינן מפנות את המתנחלים חרף צווי הפסקת עבודה שהוצאו להם.

- להילחם בטירלול בסביבה האישית של כל אחד מאיתנו (מערכת החינוך, האקדמיה, מערכת הבריאות וכד').

ואי אפשר בלי להתייחס לחטופים: התנהגות המדינה ו(אי) מחויבותה לחטופים היא סימפטום לבעיית אבדון הערכים הממלכתיים, שלצערנו לא תעלם גם לאחר שיחזור, וגם אם הממשלה הרעה הזו תתחלף. ולכן נמשיך להיפגש גם לאחר שהחטופים יחזרו, כולם, עכשיו.

להתראות בשבת הבאה

קישור לוידאו: <https://youtu.be/LdHrrDhAsGg>. צילם: איציק מנהיימר

ד"ר יוסי לוס | אנתרופולוג, מגשר ומורה למיידפולנס

חברים וחברות,

ממשלה שמפקירה לעינויים ולמוות את אנשיה שלה, אזרחים וחיילים, ובלבד שלא לשחרר אסירי אויב שהיא מחזיקה, ולפעמים אף מעדיפה להרוג את אנשיה שלה בעצמה ובלבד שתהרוג עוד כמה מהאויבים, זו ממשלה חסרת מעצורים וגבולות שמסוגלת לכל פשע. בדיוק כמו חמאס.

ואנחנו עומדים כפסע לא לפני הנצחון המוחלט, אלא כפסע לפני גוויעה המונית ברעב של חפים מפשע, של החלשים ביותר.

כאן כאן. ממש כאן. מרחק קצר מכאן.

זו ממשלה ששונאת את האויב יותר מאשר אוהבת את אנשיה שלה. יהודים שהיהדות שלהם היא בעיקר שנאת ערבים, ומוסלמים שהאסלאם שלהם הוא בעיקר שנאת יהודים, נמצאים בתהום תודעתי עמוק והם גוררים את כולנו מטה. דת צריכה להיות מתכון לאהבה, לחמלה, לכוונה טובה, לעזרה לאחרים, לדאגה. לא לשנאה. לא להתנשאות. לצניעות של ממש. לא לצניעות שמשמעותה רדיפת אחרים ורדיפת נשים וכיסוי גופן. זו אינה צניעות. זו אלימות גברית נגד נשים. זו שנאת נשים.

ממשלה ששנאה היא הכוח שמניע אותה היא ממשלה רעה, הרסנית ומזיקה.

לא במקרה כל העולם כולו מתנגד למדיניות שלה.

ולכן זה לא מפתיע שהשנאה של הממשלה הזו מופנית לכל עבר. כלפי כל מי שלא הולך בתלם ומפגין נאמנות מלאה למנהיג. זה טיבה של שנאה. היא מכלה את עצמה.

המשימה שלנו היא שעד שהיא תכלה את עצמה, היא תפגע בכמה שפחות. לכן, עלינו לחזק ולהתחזק - אלה את אלה. לשתף פעולה באופן פורה כפי שנעשה בשלושת השבועות האחרונים בארגון הצעדה הזו. למצוא חיבורים וליצור גשרים. גם ובמיוחד מעבר לפרשנויות שונות של המציאות. במיוחד מעבר להבדלים בתפיסות עולם. רק כך נוכל ליצור כוח חזק שיכול לעמוד מול השנאה השורפת הזו ולהציע אלטרנטיבה לישראל ולפלסטין.

כשממשלת ישראל מנעה מתושבי עזה כל אספקה במשך חודשיים וחצי, היא פגעה בחלשים ביותר. מאז שהאספקה חודשה בכמות קטנה בהרבה מהנדרש, היא לא מגיעה לחלשים ביותר, שבאלפיהם או אף בעשרות אלפים הידרדרו כבר לתת תזונה ולסכנת מוות.

ההרעבה היא נשק מחריד במיוחד שמביא לגסיסה המונית. אבל עוד לפני המוות, ההרעבה גוזלת מהפלסטינים בעזה את אנושיותם ומותירה אותם במצב של צורך חייתי בהישרדות פיזית. זהו פשע נגד האנושות. האנושיות היא שברירית מחד. קל מאד להרוס אותה. צריך לעשות מאמץ לשמור עליה. במיוחד בתקופות מחרידות כמו התקופה הנוכחית.

זה מה שאנחנו עושים כאן. שומרים על האנושיות שלנו וקוראים לכל בני האדם אשר הם, יהודים וערבים, בישראל ובפלסטין ובכלל לשמור על האנושיות.

אין לנו כבר ציפיות מממשלת ישראל.

לכן, אנחנו קוראים וקוראות מכאן לממשלות שמבחינות בין הממשלה לעם בישראל לפעול בדחיפות ולהפסיק את הרעבת עזה, לעצור את האש ולשחרר את החטופים.

ולסיום, אני רוצה לומר משהו לשוטרים ולחיילים שדבריי יגיעו אליהם. שוטרים וחיילים שמוכנים להקריב את עצמם למען הגנת העם והמדינה. הנכונות שלכם לסכן את בריאותכם הגופנית והנפשית, את עתיד משפחותיכם ואת חייכם למען אחרים, היא ביטוי לנדיבות עצומה. הממשלה מנצלת לרעה את הנדיבות שלכם. מנצלת לרעה ומציבה לכם מטרות שהן בהגדרה פשעים נגד האנושות. פשעים שכל העולם כולו מתנגד להם. כולל ידידותיה הטובות ביותר של ישראל. אני קורא לכם: פיקחו עיניים ואל תיגררו אחרי הממשלה הפושעת הזו לתהום הזו. אין שום דבר שמצדיק פשעים נגד האנושות. גם לא העובדה שחמאס ביצעו פשעים נגד האנושות.

צילום: אלון בנקי

צילום: אמיר גליקמן

תל אביב

צילום: איתן סלונים

צעדה בלבן כביש 232

6 יוני 2025

נעמיקה ציון | קול אחר

בשנת 2008, לאחר שבע שנים שורטות של קאסמים, הקימה קבוצה של תושבי שדרות והעוטף את 'קול אחר'. זאת היתה קריאה פוליטית לפתור את הסכסוך המדמם אך ורק בדרכים לא אלימות ובהסכמים מדיניים ארוכי טווח, ובד בבד להושיט יד ולפתוח ערוץ אנושי של דיאלוג עם האנשים שמעבר לגדר. החברות והקשרים העמוקים שנבנו במשך השנים עם תושבים בעזה עמדו במבחן בכל המלחמות וההסלמות.

אף אחד לא יכול להלך עלינו אימים עם האמירה המצמררת ש"אין חפים מפשע בעזה". אנחנו מכירים עשרות עזתים שוחרי שלום שדאגו לנו והביעו אמפתיה עם כל הסלמה, וחלקם שילמו מחירים כבדים על הבחירה להיות בקשר איתנו.

כל הקריאות והניסיונות להשמיע קול אחר ולדרוש פתרון מדיני עלו בתוהו, והובילו אותנו אל המפגש המפלצתי עם "הרוע הצרוף" של ה-7 באוקטובר.

אבל "רוע צרוף" לא נולד מן הים ולא טבוע ב-DNA של עם שלם. הוא תולדה של יאוש ופליטות ודיכוי אכזרי ומצור מתמשך וסגרים וחוסר מוצא, והיעדר שביב של תקווה לחיים אחרים. וכן, יש קונטקסט היסטורי, ואין לנו את הפריבילגיה לעשות עליו Delete לטובת נרטיב קורבני של צד אחד בלבד.

אבל החברה הישראלית שבחרה מדעת להפוך את המלחמות לדרך חיים ואת הכיבוש לטבע שני – נמצאת עכשו בפסיכזה של הרג וחורבן חסר מעצורים שהגיעו לממדים אפיים. יקח לה עשרות שנים לעכל, להבין לחקור ולתפוס את ממדי הזוועה שהיא חוללה ומחוללת מדי יום בעזה. ובשנה האחרונה היא עושה "עזה" מואצת גם בגדה. כל החומרים המאפיינים אירועים היסטוריים מעוררי פלצות מונחים לפתחנו: ההדחקה, ההכחשה, העיוורון, השתיקה הגורפת של מרבית העם, האדישות, האטימות, קהות החושים או לחילופין – זחיחות ממארת ושיכרון כוח של "יהודים שמחים שורפים כפרים", שזו סיסמת קבוצת הווטסאפ של הטרור היהודי תחת השם המולבן 'נוער הגבעות'. עם הכל נצטרך לבוא חשבון אי שם בעתיד.

אני לבושה לבן אבל אני מרגישה שחור. 24/7 של הפצצות בלתי נתפסות על עזה שמרעידות את הבתים בשדרות ובעוטף, מטריפות את הדעת ואת הדאגה לגורל החטופים שננטשו, לשלומם של החיילים שמקריבים את חייהם במלחמה חסרת תוחלת, ולתהייה המבעיתה מה מכסת ההרג היומית של תינוקות, ילדים ואזרחים עזתים חפים מפשע שקצבנו לעצמנו להיום, מדי יום. זה חורף את הנפש. לישראלית. כי אנחנו חייבים לבחור איזו חברה אנחנו רוצים להיות: האם חברה שכותבת את מיין קאמפף, אם להידרש ללשונה המטאפורית של שימבורסקה, או חברה שכותבת את פו הדוב?

זה התפקיד שלנו כאן. לעצור את הבנאליות של הרוע שבתוכה אנחנו חיים כבר כל כך הרבה שנים. לעצור את דרזון העזתית הבאה. להפסיק את המלחמה הארורה הזאת, להחזיר את החטופים, לסיים את הכיבוש ולהתחיל במלאכת ההחלמה והשיקום שלנו ושל שכנינו. שום דבר לא יגן עלינו, שום דבר, לא בשדרות ולא בשום מקום אחר בארץ הזאת, זולת חתירה להסכמים ארוכי טווח והתווית אופק מדיני, בסיוע, גיבוי וערבויות של קואליציה בינלאומית של מדינות.

צילום: נוקי שריר

רעננה

צילום: אלון קורנגרין

צילום: אילת מרקוביץ

צילום: אלון קורנגרין

צילום: אלון קורנגרין

צעדה בלבן כביש 232

6 יוני 2025

מוחמד | חאן יונס, עזה

ידיד של אריק ילין (קול אחר)

המקור באנגלית. הוקרא בהפגנה.

לחבריי ולישראלים שוחרי השלום,

ברצוני לברך אתכם בברכה הערבית שאנו נוהגים להשתמש בה בעזה: (אסלאם עליכום) שפירושה בעברית: "שלום עליכם".

לאילו שלא איבדו תקווה בשלום וממשיכים להיאבק בעז ובאומץ למען החלום הזה – אני שולח את ההודעה הזו מעזה, מקום שבו סבל אדיר שנגרם ממלחמה חסרת היגיון משתלב עם שביב תקווה לעתיד לא ודאי, עתיד שאיננו יכולים לחזות לאחר המלחמה הזו.

כאן בעזה, מוות, הרס, רעב ועקירה שוררים בכל פינה. האנשים כאן מיואשים – בלי עבודה, בלי בתים, בלי בתי חולים, בלי בתי ספר, בלי חשמל – אין כלום – בגלל טעות שהם לא עשו ופשע שהם לא ביצעו!

אנחנו זועקים, "שחררו את החטופים", אך איש אינו מקשיב לנו.

תושבי עזה הם קורבנות של עקשנות חמאס ושל נוקשות הצבא הישראלי.

תמיד הייתי, ועדיין אני, תומך ואוהב שלום. אפילו בזמנים הקשים ביותר, כמו המלחמה הזו, לא איבדתי תקווה בשלום ובחיים משותפים לצד שכנינו הישראלים.

לפני כ-15 שנה, נעצרתי על ידי חמאס בעזה בגלל ביקורי בישראל ופעילותי למען השלום. הם אסרו עליי להיכנס לישראל מאז, אך לא איבדתי תקווה ולו לרגע, כי אני מאמין שאומץ פירושו להמשיך קדימה להשגת מטרותיך גם בתנאים הקשים ביותר.

אנא, ספרו לכל מי שאתם מכירים – איננו ראויים לכל ההרג, הרעב וההרס הזה. אנחנו עם שוחר שלום, אך כמו שגם לכם יש קיצוניים אויבי שלום – גם לנו יש. הם מכה לעמים ונמצאים בכל זמן ובכל מקום.

עלינו לגרום לכך שהרעיונות שלנו ינצחו את שלהם, כדי שהיגיון השלום והדו-קיום יגבר על היגיון המלחמה והשנאה באזור הקדוש הזה, ולאפשר לכולנו לחיות בשלום.

אינני רוצה לגזול מזמנכם יותר, ואני מתפלל שאלוהים ינחה אתכם במשימה הקשה, אך לא הבלתי-אפשרית הזו.

שלום עליכם.

ממוחמד – ח'אן יונס

צילום: אלון קורנגרין

צילום: אלון קורנגרין

צילום: אלון קורנגרין

צילום: ראובן גש

עו"ד דינה זילבר | המשנה לשעבר ליועץ המשפטי לממשלה

ערב טוב.

זה מתחיל במילים רעילות. מתדרדר לאלימות שיטתית וקשה כלפי מפגינים. כולנו חשופים. כי נאמנו. כי נכחנו בהפגנה. כי לבשנו חולצה. שמנו סטיקר. כתבנו מאמר. כי אנחנו בקבוצת וואטסאפ של מחאה. כי יש לנו חברים כאלו. כי הבת שלנו כתבה משהו ברשתות החברתיות. כי היינו בהצגה "לא פטריוטית", או בסרט "שמוציא את דיבתה של ישראל בעולם". כי חשפנו אמת. כי אנחנו מנויים על עיתון מסוים. כי אנחנו נראים כאלו "קפלניסטים". כי סתם לא באנו טוב למישהו בשלטון.

לפני כמה ימים הסיתו בצורה מחליאה במיוחד נגד נשיא ביהמ"ש העליון בדימוס, אהרן ברק, שלתרומתו לדמוקרטיה הישראלית, לבטחונה ולאיתנותה באמת אין שיעור. שלשום, בהפגנה בירושלים, כבר הסיתו שרי הממשלה נגד נשיא ביהמ"ש העליון המכהן, יצחק עמית, נגד שופטים נוספים ונגד היועצת המשפטית לממשלה. מסמנים אותם כ"אויבי העם". מתירים את דמם. שלשום כבר ניפצו חלון בבית המשפט העליון. כבר לא מסתירים את המסר. זועקים אותו בגרונות ניחרים, משולהבים

ומי בכירי המסיתים? לא שוליים סהרוריים אלא ממשלת ישראל וראשה. מבחינתם - ביהמ"ש, היועצת המשפטית לממשלה, ראש השב"כ היוצא, המפגינים - כל אלו הם אויב. חזית שמינית. יש פנים. יש שמות. יש כתובת לשנאה המזוקקת. יש מי שיבינו את הרמז. מחר מתכננת הממשלה לאשר החלטה בלתי חוקית המקדמת בעוד שלב את הליך הדחת היועצת המשפטית לממשלה. בניגוד לשקר שהממשלה מפמפמת, היועצת איננה "לעומתית" לממשלה.

היא לא נגד.

היא בעד.

בעד החוק.

היא מנסה למנוע מהממשלה להשתגע. היא שומרת שהחלטות הממשלה תהיינה חוקיות, כדי שהחלטותיה לא תיפסלנה. בכך היא עוזרת לממשלה לסמן איפה צריך לבלום או לנסוע בדרך אחרת כדי שלא תקרה "תאונה" משפטית. שלא כמו השלטון הכושל בכל פרמטר, היועצת משרתת את הציבור באופן מופתי.

היא נלחמת על שלטון החוק, על מינהל תקין, על מניעת השחתה, על שוויון בפני החוק, על מניעת השתמטות, על מניעת הזרמת כספי המדינה במיליונים רק לבייס. היא נאבקת כדי למנוע את זיהום השירות הציבורי והחברות הממשלתיות במינויים פוליטיים של מקורבים נטולי כישורים.

מי שלעומתי לחוק הוא הממשלה. הממשלה מסרבת לכל מגבלה, בלם, רסן, שוברת את כל המראות ומתכננת "לשחוט" את כל שומרי הסף ולהחליפם בדחלילים או בבובות גרב צייתניות. האם אנחנו ניתן שידחו את היועצת? האם ניתן שיתמנה כאן ראש שב"כ בהליך בלתי חוקי?

ובינתיים, החטופים שלנו גוועים למוות, חיילים חוזרים בארונות ממלחמה שהיה צריך כבר לסיים, שברי החלום הישראלי עפים ברוח, קרועים, מחוללים, מועקה כבדה אופפת ורוח אפלה על פני תהום. לא טוב להיות מגש הכסף להגשמת חזון עיוועים משיחי גזעני שבינו לבין החזון המכונן המובע בהכרזת העצמאות, אין ולא כלום. לא טוב למות בעד הנצחת שלטון קואליציית הדמים הזו.

אבל איזה מזל שלקרב המכריע הזה על עתידנו אנחנו יוצאים כולנו יחד. אני מתבוננת בכם ובכל האחים והאחיות שלנו בכל מוקדי ההתנגדות וליבי מתרחב. כמה נחישות, עוז רוח, מחויבות ותקווה אני רואה. וגם "הנשק הסודי" שלנו - פשוט אין לנו בררה. אתם צבא ההגנה לדמוקרטיה הישראלית. אתם בנאי העתיד. שומרי סף אזרחיים שליכם מתפקע מאהבת המולדת, הכי פטריוטים שיש. אתם המחר הישראלי הזורח.

זו הממשלה הנוראה ביותר בתולדות ממשלות ישראל. את כהונתה צריך לקצר בכל דרך חוקית ולשחרר את הגרון של מדינת ישראל מלפיתתה. כדי שנוכל לחזור לנשום. היו אמיצים ככל שתוכלו.

צילום: חוני שפירא

צילום: אילת מרקוביץ

חיפה

זכרון יעקב

7 יוני 2025

ד"ר נטלי דודזון | אוניברסיטת תל אביב

אני רוצה לדבר על הבחירות. או יותר נכון, על המאבק לשמור על בחירות חופשיות. לא משנה מתי הבחירות יתקיימו, ולא משנה למי תצביעו.

כאזרחים שרוצים דמוקרטיה כולנו צריכים לדאוג לשמור על בחירות הוגנות, שבאמת משקפות את רצון הבוחרים. זה לא יהיה פשוט. לא יכול להיות ספק שהקואליציה תנסה לפגוע בהליך הבחירות.

איך אנחנו יודעים את זה?

1. קודם כל כי אין לקואליציה הזו בושה

2. שנית ידענו כבר בינואר 2023 שהקואליציה הזו מתכוונת לפגוע בחופש הבחירות

כי סיעות בכנסת שידועות שיש סיכוי ריאלי שיום אחד הן יישבו באופוזיציה

לא עושות מה שהסיעות בקואליציה עשו. לא משנות את חוקי היסוד כך שכל מי שמחזיק ברוב בכנסת יוכל לשלוט בכל הרשויות ללא כל הגבלה, כי סיעה שידעת שיש אופציה אפילו קטנה שהיא תשב יום אחד באופוזיציה לא תרצה שכוח כזה יפול בידי מפלגות יריבות.

3. שלישית, אנחנו יודעים על התוכניות של הקואליציה בנוגע לבחירות כי הן מופיעות בהסכמים הקואליציוניים ובהצעות החוק שהוגשו מאז 2023 ושתכף אפרט עליהם. ההסכמים הקואליציוניים והצעות החוק האלה מבטלים מנגנונים שמבטיחים שהתחרות בין המפלגות הוגנת.

איך זה יקרה?

אנחנו מכירים את השיטה ממה שקרה במדינות אחרות.

המשטר מקיים בחירות. בחירות אמיתיות, בלי זיופים. אבל באמצעות תיקוני חקיקה טכניים ומשעממים, שקשה לציבור לעקוב אחריהם ולהבין את משמעותם, ובאמצעות מניפולציות של התקשורת, המשטר יבטיח לעצמו רוב בתוצאות הבחירות

בהונגריה, פולין וטורקיה היו תיקוני חקיקה וטריקים שונים. בישראל יש 4 מנגנונים שצריך לשים לב אליהם במיוחד:

1. השתלטות על ועדת הבחירות המרכזית ועל תפקיד יו"ר ועדת הבחירות המרכזית. זאת הוועדה שאחראית לביצוע הבחירות. היו"ר שלה מקבל החלטות חשובות מאוד בעניין תעמולת בחירות. כיום היו"ר הוא שופט עליון. אבל לפי הצעת חוק של השר קרעי גם תפקיד זה יעבור פוליטיזציה מלאה ויהיה בשליטה הקואליציה.

2. השתלטות על התקשורת כדי להטעות את דעת הקהל. זה משהו שנתניהו מנסה לעשות כבר יותר מעשור. יש לשים לב במיוחד להצעת חוק התקשורת ששר התקשורת קרעי הציג בשבועות האחרונים. הוא מדבר על "הפחתת יוקר השידורים", אבל שלמעשה הרפורמה שלו תחליש את עצמאות גופי התקשורת.

3. אלימות נגד מפגינים ונגד מי שנתפס כאיום רציני באופוזיציה. למשל, בכנס תמיכה ביאיר גולן ובדמוקרטים בסביון, בריונים תקפו ופצעו משתתפים שוטרים ומאבטחים. והשלטון מתנער מאחריות כי מי שתוקף הוא אדם פרטי שלא תמיד אפשר לקשור לשלטון.

4. רביעית ואולי הכי חשוב, פסילה של קולות של אזרחים ערביים בטענות של זיוף, ופסילה של מפלגות ערביות בטענות של תמיכה בטרור. יש בישראל מנגנון בעייתי מאוד, שמבקרים אותו מימין ומשמאל, שמאפשר לפסול רשימת מועמדים לכנסת בגין הסתה לגזענות, שלילת האופי הדמוקרטי או היהודי של המדינה, או תמיכה בטרור. המנגנון לא מנע מחבורת גזענים פשיסטים לעלות לשלטון. אבל כבר בהסכם הקואליציוני בין הליכוד לעוצמה יהודית הוסכם לתקן את חוק יסוד הכנסת כדי להקל על פסילות בגין הסתה לטרור, וח"כ אופיר כץ מהליכוד הגיש הצעת חוק ליישום אותו הסדר. יש גם הצעה לפסילה ושלילת מימון ממפלגות שתומכות בחרם.

שלא תיפלו בפח. אם מועמד לכנסת מסית לטרור, יש כלים בדין הפלילי להתמודד עם זה. הטרור והחרם כאן הוא תירוץ למחוק את הזכות הלגיטימית של אזרחי ישראל הערביים להביע את דעתם. הפסילה של מפלגות ערביות נועדה ליצור רוב גדול יותר למפלגות שיושבות כרגע בקואליציה.

אז מה עושים?

- ממשיכים להפגין ולהתבטא. לא מפחדים.
- מתעדים כל מקרה אלימות בהפגנה או בכינוס פוליטי
- תומכים בתקשורת החופשית, אם יש לכם כסף תעשו מנוי לעיתון אמיתי.
- נזהרים מלהפיץ פייק. היום בינה מלאכותית יכולה ליצור סרטונים ואודיו שנראים ונשמעים אמיתיים, וכך להטעות את דעת הקהל. בסלובקיה מועמד שהוביל בסקרים הפסיד למועמד פרו פוטין לאחר שהופצה הקלטה שנוצרה באמצעות בינה מלאכותית בו הוא נשמע מודה בשחיתות. אז אנחנו לא מעבירים בקבוצות הודעות וסרטונים שלא ידוע מה המקור שלהם, גם אם חבר או בן משפחה קרוב העביר לכם.
- ומי שחברים במפלגה כמו יש עתיד או המחנה הממלכתי, דורשים מההנהגה שלה לא ליפול לפח של תקיפה ופסילה של ח"כ ומפלגות ערביות.

באר שבע

7 יוני 2025

אילה מצגר | כלתו של יורם מצגר שנרצח בשבי חמאס

היום ה 610 לטבח ה-7/10, לחטיפה ולמלחמה. השבוע הושבו גופותיהם של גדי חגי וג'די ווינשטיין מניר עוז שנרצחו בבוקר השביעי כשנתקלו במחבלים בזמן טיול בוקר בשדות וגופתו של נטפונג פינטה, תאילנדי בן 36, שעבד בגדש ניר עוז והשאיר אחריו אישה ובן בן 7. נטפונג נחטף בחיים, והוא החלל החטוף ה-14 מניר עוז שנרצח בשבי. 14 טובים ויקרים ביניהם יורם חמי, שנחטפו מבתם, שרדו את הגרוע מכל, וחייהם נלקחו באכזריות על ידי שוביהם, בעת שהופקרו לגורלם. 8 לוחמים נהרגו השבוע בפעילות צבאית. מאז שנתניהו פוצץ את העסקה האחרונה נהרגו 20 חיילים. מאז עסקת נובמבר 23 אנחנו צועקים שמבצעים צבאיים יהרגו חטופים וחיילים והדרך היחידה לסיים את הסאגה הנוראית הזו היא בהסכמים וערבויות בינלאומיות.

ממשלת ישראל מסרבת לסיים את המלחמה ולא מציעה שום אסטרטגיית יציאה. האופק שהיא מציעה -- שנובע משילוב אינטרסים הרסניים של נתניהו הרוצה לשמר את כוחו, המשיחיים הרוצים לבצע ולהשלים בהקדם את תכנית ההכרעה של סמוטריץ, וחרדים שעסוקים בלדאוג לעצמם -- הוא אופק שמבוסס על מלחמת נצח, הנצחת הכיבוש על בסיס עליונות יהודית, וכולל את הפיכתה של ישראל רישמית למדינת אפרטהייד תוך נידויה ובידודה בעולם.

עשיתי דרך בשנה וחצי האחרונות. הבנתי שהייתי עיוורת עד היום והפרקטיקות שהממשלה היתה רגילה לבצע בשטחים הכבושים זלגו גם כלפי. למדתי שאף אחד מאיתנו לא חסין יותר כשהחוק אינו שיוויוני והשלטון מקדש כח ולא זכויות אדם.

אני מרגישה שאנחנו ברגע של אמת. זה רגע בו אנחנו נדרשים להחליט לאיזה כיוון לצעוד. אני בחרתי. החלטתי לעשות הכל כדי לא לחזור ל-6/10. אנחנו בארוע טקטוני בו כל מה שגדלנו עליו נסדק. בחרתי להצמד לערכי החיים השוויון והצדק ומכאן שרק חתימה על הסכם להשבת כולם, הפסקת המלחמה והגעה להסכמים בינלאומיים שיבטיחו ביטחון אזורי ארוך טווח, יאפשרו לנו לחזור לחיות בבטחה על הגבולות ובתוך הארץ ולחיות בשלום עם עצמנו תוך סיום מעגל הדמים והשכול.

תודה לכולם

צילום: אלון קורנגרין

צילום: אלון קורנגרין

צילום: יואב לפ

תל אביב

צילום: אורנה נאור

תל אביב

חיפה

7 יוני 2025

פרופ' עמוס גיורא | אוניברסיטת יוטה

ערב טוב,

בשביל מה הקמנו את המדינה שלנו? רצינו לבנות חברה טובה וצודקת לכלל תושביה. אני בן יחיד להורים ששניהם ניצולי שואה. עובדה זו עיצבה את השקפת עולמי בכלל ואת השקפתי כלפי האחרים לגורל החטופים בפרט. לנציגי הציבור שלנו יש חובה משפטית לדאוג לכלל תושבי מדינה.

במחקר שלי אני מתמקד באותם יחידים שרואים אירועים ועמדים מהצד. רואים פשעים ומאפשרים להם להתבצע. אנשים אלו הם המאפשרים. המאפשרים הם אנשים שנגרם נזק. הם נמצאים במעמד שבו יש להם את האפשרות למנוע את הנזק והם מחליטים שלא לעשות זאת. המאפשרים הם לא המבצע, אבל הם נמצאים בעמדות למניעת הפגיעה ומקבלים החלטה לא לפעול כך. אני חוקר אירועים מסוגים שונים: השואה, מקרי ניצול מיני ואונס, פדופיליה שמובילה לעתים לרצח וכמובן בנושא הרלוונטי לנו היום, בנושא הפקרת החטופים. אתן לכם דוגמא. מנהל בית ספר בארצות הברית תקף תלמידים בנים במשך 30 שנה.

כשהורים של הנפגעים פנו להנהלת בית הספר, תלונותיהם לא התקבלו. מנהל בית הספר ידע שיש לו גב, לא משנה מה הוא עושה. הוא הבין שהוא חסין ויכול להמשיך לתקוף תלמידים. הוא יכול להמשיך לבצע פשעים. נשמע לכם מוכר? אנשים יודעים על פשעים שמתבצעים ומאפשרים אותם? כעבור שלושים שנה של פשעים נמשכים הוא רצח את אחד מקורבנותיו. לפעולתם של המאפשרים, שידעו ולא מנעו, ידעו ולא עשו דבר היו השלכות חמורות ביותר.

נושא המאפשרים, עולה לאחרונה במקומות נוספים בעולם. בשנים האחרונות אני מיעץ למחוקקים בארצות הברית, אוסטרליה, הולנד ומקומות נוספים, לקדם חקיקה העוסקת באחריותם הפלילית של המאפשרים. אני מאמין שהמציאות של ימינו, השבעה באוקטובר וסוגיית שחרור החטופים, יחייבו גם את המחוקק הישראלי לדון בנושא. המאפשרים קיימים גם אצלנו. הם אותם אנשים שמאפשרים לראש הממשלה חופש פעולה מוחלט. הם מאפשרים לראש הממשלה לבצע פשע חמור ביותר, פשע של הפקרת החטופים.

74

צילום: ראובן ג'ש

רעננה

שש מאות ועשרה ימים ראש הממשלה מפקיר את החטופים. אין לי עניין לדון בנתניהו, את זה אני משאיר לאחרים. אני בוחר להתמקד הערב בנושא המאפשרים. אני רואה במעשיהם עבירה פלילית שבגינה עליהם לתת את הדין בבית המשפט. לא מספיק להגיד "ההיסטוריה תשפוט אותם", יש להעמידם לדין היום. הפקרת החטופים עד היום, במשך שש מאות ועשרה ימים, אפשרית רק בגלל פעולותיהם של המאפשרים. ללא רשת הביטחון שהמאפשרים מעניקים לנתניהו, הוא לא יכול היה לבצע את פשע ההפקרה. אני רוצה לנקוב בשמותיהם של הבולטים מבין המאפשרים מכהנים כחברי ממשלה וחברי כנסת.

אבי דיכטר – אותו הכרתי כשכיהנתי כיועץ המשפטי הצבאי ברצועת עזה. בעבר כיבדתי אותו. היום אני מפנה אליו אצבע מאשימה ואומר: "אתה אשם בעברה של איפשור פשע, בכך שאתה לא מונע את הפקרת החטופים."

אותה אצבע מאשימה מופנית גם כלפי ניר ברקת, יולי אדלשטיין וגדעון סער. כל ההסברים המלומדים לכאורה שהם מספקים, אינם רלוונטיים ואינם פוטרים אותם מהפשע. ובאשר ליואב קיש, אין מילים היכולות לתאר את מעשיו. כל אחד מנבחר ציבור אלה נשבעו אמונים למדינת ישראל, ובמעשיהם הם מפרים את אותה שבועה קדושה. השבעה באוקטובר ואופן התנהלותה של הממשלה ושל נבחר הציבור, מביאים אותנו בפעם הראשונה להבין שמערכת המשפט שלנו, חייבת להתייחס לסוגיה זו.

לשם כך אנו פועלים ליזום הצעת חוק שתאפשר העמדה לדין של מאפשרי פשע, כמו הפקרתם של חטופים. המאבק להפיכת המאפשר לעבירה פלילית יהיה קשה, אך אסור לנו להרים ידיים ואנחנו לא נרים ידיים ולא נפסיק להיאבק להשבת כל החטופים עכשיו. החטופים ובני משפחותיהם ראויים לכך שנעשה הכול כדי להעמיד לדין פלילי את המאפשרים שמאפשרים לראש הממשלה, לבצע את הפשע הבלתי נסבל של הפקרת החטופים. אנחנו מחויבים לעשות משהו עכשיו, אם לא, ההיסטוריה תשפוט גם אותנו.

תודה רבה

חיפה

7 יוני 2025

אלה לביא | חברה בארגון חיילים למען החטופים

ערב טוב חיפה!

אני אלה לביא, בת 22 מעמק חפר. בזמן המלחמה שירתתי 480 ימים בסדיר ובמילואים.

אני אגיד את האמת שאף פעם לא הצלחתי להתחבר לאנשים שאומרים שהם מתגייסים כי הם ציונים. זאת לא הציונות שגדלתי איתה. אני התגייסתי כי היה צריך, כי אין שלום, אז בנתיים צריך להחזיק צבא גדול. זאת החלטה פרקטית, אין בה אידאולוגיה. לציונות שלי – האמונה שלי בצורך במדינה יהודית, בזכות להגדרה עצמית, האהבה שלי לתרבות, לאנשים, לטבע של ישראל – יש קשר קרוב לצה"ל כמו הקשר בינה לבין תשלום מיסים או שטיפת הרצפה בבית. עושים כי צריך, לא כי זה חלק מהמהות.

כמו הרבה אחרים גם אני הוקפצתי מחופשה ב-7 באוקטובר. כבר אז היינו בטוחים שהזירה הלבנונית הבאה בתור. כמה ימים אחר כך עליתי מהבור להפסקה ואבא שלי התקשר להגיד שכן אדם שאני מכירה מאז ששנינו היינו תינוקות נפל. אחרי שתי דקות חבר בא ואמר שהמפקד שלי מחפש אותי. הייתי צריכה לעשות בדיקת איוש למטרה שחשבו לתקוף, לוודא שהיא ריקה. מחיתי את הדמעות ואמרתי לעצמי שבשביל זה התגייסתי, שככה מצילים חיים.

לקראת סיום המערכה בלבנון ראש הזירה כינסה את כולנו לשיחה. אני לא זוכרת בדיוק את המילים שהיא השתמשה בהן, אבל בגדול היא אמרה לנו שאנחנו ילדים גדולים, אז אנחנו צריכים להבין שהצבא לא מסיים מלחמות, ועכשיו צריך תהליך מדיני.

מה שהיא לא אמרה, זה שחבל שההנהגה שלנו ריקה ממדינאים.

נס ציונה ורחובות

צילום: ראובן להב

ועכשיו מה? הכניסה חזרה לעזה היא הורדת המסיכה הסופית של הממשלה. הם אפילו לא טורחים להעמיד פנים שהם מתכוונים להחזיר את החטופים, כבר שנה וחצי שהם משמיצים ומקללים את המשפחות, ועכשיו שרים בממשלה מכריזים שהחטופים לא חשופים. הם יעשו כל דבר בשביל להישאר בשלטון. והם הוכיחו שוב ושוב שהם יבחרו בכל דרך חוץ מעסקה.

אני לא מתביישת בשירות הצבאי שלי. בכל שלב פעלתי לפי הערכים שלי. זה היה נכון ביום הגיוס שלי באפריל 22, אוקטובר 23, ובפברואר 25, כשסיימתי מילואים.

מה ששבר אותי במלחמה הזאת לא היה שום דבר שראיתי או חוויתי בה. זה היה סרט משנות השמונים, "בלח לחופש הגדול". סרט שמשקף בצורה כל כך טובה את החוויה של הדור שלי - והוא בן 40.

שום דבר לא השתנה פה מאז 1970? זה העתיד שההורים שלנו הורישו לנו?

זה לא שהדורות שהיו לפנינו לא הבינו את הבעיות, הם דיברו עליהן במעגלי שיח וכתבו עליהן שירה. פשוט לא היה להם כוח לפתור אותן. אני לא רוצה לשמוע לא על אוסלו ולא על רצח רבין. עברו שלושים שנה מאז רצח רבין. בשלושים השנים האלה הילדים של חורף '73 לא הביאו לא יונים ולא פריחות, הם הביאו לנו את ביבי ואת החמאס.

אני לא יודעת באילו נסיבות, אבל יום אחד המלחמה הזאת תיגמר. אני מקווה ומאמינה שבדרך שתחזיר את כל החטופים הביתה. אנחנו צריכים, בזמן המאבק, לחשוב גם על לאיזה בית אנחנו מחזירים אותם. אני לא מוכנה להוריש לילדים שיהיו לי את העולם שאנחנו נמצאים בו היום.

יש לי חובה, בשביל החטופים, אבל גם בשביל המדינה שלי ובשביל הדורות שיבואו אחרי, לעשות מה שאני יכולה בשביל להוציא אותנו מהבוכ הזה. אז אם יש לנו כוח, כמשרתי מילואים, להשמיע את הקול שלנו, אם אנחנו יכולים להגיד "מספיק. אנחנו לא נתייצב", וזה מה שיזז את הממשלה, אז אין לנו ברירה אלא לעשות את זה.

חיפה

7 יוני 2025

אליה לוי | ראש תא עומדים ביחד באוניברסיטת חיפה

שמי אליה לוי, בת 25. חיפאית, פעילה בתנועת עומדים ביחד וסטודנטית באוניברסיטת חיפה.

אני צועדת איתכם שבוע אחרי שבוע, וגאה להיות חלק ממחאת העם חיפה. מחאה איתנה, שמובילה באומץ ובמסירות, ומהווה מגדלור למחאה בכל הארץ. רבים כאן הם חלק מקהילת האוניברסיטה – סטודנטים, מרצים וסגל. למי מכם שלא, חשוב שתכירו את הסערה שמתחוללת אצלנו. האוניברסיטה שלנו ידועה לשמצה בהשתקה ודיכוי של קולות מחאה. במשך עשור, שרר שקט – שקט צורם. כדי לשמר אותו, ההנהלה מגבילה פעילות ציבורית בבירוקרטיה נוקשה: הפגנות מוסתרות, פליירים נבחנים, רק סיסמאות "כשרות" מאושרות.

גם אחרי תחילת המלחמה – הקמפוס נותר שקט. בזמן שסטודנטית שלנו, ענבר היימן, נחטפה ונרצחה; סטודנטים רבים נלקחו למילואים; סטודנטים פלסטינים נעצרו על לייקים; ומרצים מאוימים – הקמפוס שקט. לצערי, הנהלת האוניברסיטה נשאבה לתוך מעגל ההשתקה. באמצעות איומים מצד הממשלה במקרה שלא תשמע לצנזורה, הנהלת האוניברסיטה הפנימה את ההשתקה והחילה אותה כלפי הסטודנטים והמרצים. מעגל ההשתקה הזה מסוכן לדמוקרטיה וחופש הביטוי, ואותו אנחנו חייבים לשבור.

לפני חודשיים ישבנו – 20 פעילים מתא עומדים ביחד – במעגל מחאה עם תמונות של ילדים שנהרגו בהפצצות בעזה לאחר הפרת הפסקת האש על ידי ישראל. פעולה זה הוביל להשעית התא שלנו מהקמפוס, לסיקור תקשורתי בארץ ובעולם, ולא לפי תגובות ברשת. הצלחנו לסדוק את מעגל ההשתקה, והסביבה כולה הגיבה. זו תחילתה של המהפכה ממנה הם כל כך מפחדים. הנהלת האוניברסיטה, כמו הממשלה, יודעת שסטודנטים ואקדמאים הם האיום הגדול ביותר על הפשיזם.

צילום: רן דמבו

צילום: אלון קורנגרין

בחדשים האחרונים ההתנגדות למלחמת הברירה בעזה מתגברת. אך אל מול זה, גופים רבים מקבלים על עצמם את מעגל ההשתקה שהממשלה מובילה באמצעות הפחדה. הנה כמה דוגמאות:

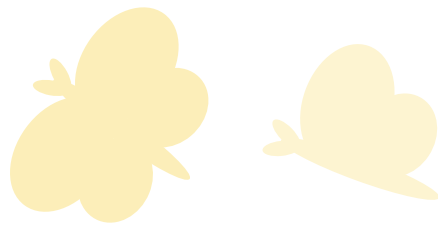
- אוניברסיטת חיפה השעתה את פעילותנו ללא הליך משמעותי במקום לעמוד לצד הסטודנטים כנגד ממשלה פאשיסטית.
- עיריית חיפה הורתה למשטרה להחרים שלטים נגד המלחמה במצעד הגאווה במקום לעמוד לצד תושביה כנגד ממשלה אנטי-ליברלית.
- והכי כואב, אנחנו האינדיבידואלים, משתיקים ומדכאים את עצמנו, במקום להתאחד ולהתנגד למלחמה שהורגת את כולנו.

במקום לראות בנו, הסטודנטים, כשותפים למאבק לאקדמיה חופשית, שוויונית וביקורתית, האוניברסיטה נכנעת לאיומים של הימין הקיצוני. אל מול איומי קיצוץ בתקציבים אם לא יעמדו בצנזורה המוכתבת על ידי הממשלה - חובה על הנהלת האוניברסיטה להתנגד לפני שיהיה מאוחר מדי! למרות הכל, בחרנו לתבוע את הנהלת האוניברסיטה לדרוש את השבתינו לפעילות ציבורית, וניצחנו, ובכך הצלחנו שוב לשבור את מעגל ההשתקה. כך או כך, איתם או בלעדיהם, מתוך כותלי האוניברסיטה תצא המהפכה - מהפכה של צדק, שלום, שוויון וחופש. וכל הזמן מהדהד לי בראש הציטוט של מרטין נימלר:

"ואז הם באו ולקחו את היהודים -
ולא השמעתי את קולי, כי לא הייתי יהודי;
ואז הם באו ולקחו אותי -
ולא נותר אדם לדבר בעדי."

צילום: רן דמבו

שותפיי הפלסטינים בתנועת עומדים ביחד, התריעו כבר מזמן מפני האלימות הממוסדת שאני חווה עכשיו. אך אני לא השמעתי את קולי. אני גאה להגיד שכיום מתקיימות בקמפוס שתי הפגנות בשבוע, סטודנטים וסגל, יהודים ופלסטינים, הקוראים בעברית וערבית לסיום מלחמת ההשמדה בעזה, להסכם ולשחרור החטופים. שערי ההתנגדות נפתחו – ולא ייסגרו. מעגל ההשתקה נשבר ולא יצליחו להשתיק אותנו שוב. אז מה תפקידנו עכשיו?

תפקידנו להשמיע את קולנו שקורא לשלום וסיום ההרג. עלינו להתנגד לנרמול של עוולות חזויות כלפי כל בני האדם על האדמה הזאת. אך כנגד ההשתקה דיבורים בלבד לא מספיקים. המציאות מחייבת אותנו לפעול להחזרת החטופים באופן מיידי, וסיום מלחמת הנצח שאליה מובילה הממשלה.

סטודנטים וסטודנטיות, בני הדור שלי, אני יודעת שקשה. אנחנו הדור הנדפק. אנחנו שורדי הנובה, אנחנו נטחני המילואים, אנחנו קורסים תחת יוקר המחיה, אנחנו לא יודעים שאפשר אחרת, אנחנו מפחדים. אבל מי שיכולים להחרף את המאבק למען העתיד של כולנו, הם רק אנחנו הצעירים. סטודנטים הם המנוע למהפכות בכל העולם.

סולידריות וייחוד מאבקים הוא קריטי בזמנים האלו. המאבק שלנו באוניברסיטה הוא משותף, יהודי ופלסטיני. כי הפלסטינים יודעים מזמן את מה שאנחנו לומדים עכשיו:

אין אקדמיה עם השתקה.

אין דמוקרטיה עם גזענות.

אין חיים עם הומניזם סלקטיבי.

ואין עתיד עם כיבוש.

ואנחנו נמשיך להשמיע את קולנו.

כאן, ברחובות חיפה – כמו גם במסדרונות האוניברסיטה – שברנו את חומת ההשתקה.

ועכשיו – הזמן למהפכה!

אם

מאת: רודיירד קיפלינג

(תרגום – אלון קורנגרין)

אם לערום תוכל את כל זכויותיך
ולסכן את כולם בהטלת קובייה אחת,
ולהפסיד ולהתחיל מבראשית
ולא להזכיר הפסדיך לעולם;

אם לאלף תוכל את ליבך, עצביך וגידך
לשרתך גם אחרי שנכנעו,
ולהיאחז, כשלא נותר בך דבר
מלבד רצונך הלוחש להם "החזיקו מעמד";

אם לנאום להמון תוכל ולשמור על צניעותך,
או לצעוד עם מלכים בלי לאבד את פשטותך,
אם לא אויב ולא ידיד יוכלו בך לפגוע,
אם כולם ייחשבו בעיניך אבל רק קמעה;

אם תוכל למלא כל דקה בלתי סולחת
בשישים שניות של מאמץ עז –
לך תהייה הארץ וכל אשר בה,
ומעל הכל, אדם תהייה, בני!

אם רגוע תישאר כשכולם
מתחרפנים ואותך מאשימים,
אם בעצמך תאמין מול פקפוקי ההמון,
אבל לרחשי ליבו תטה אחז;

אם להמתין תוכל מבלי להתעייף,
או, כשמוציאים דיבתך רעה לא לבלף,
או, כששונאים אותך, לתיעוב לא תיכנע,
ולמרות זאת, אל תתגנדר ואל תתנשא;

אם לחלום תוכל – אך בחלומות לא להיבלע,
אם לחשוב תוכל – אך לא להפוך מחשבה למטרה,
אם לעמוד תוכל מול ניצחון ואסון
ולהתייחס לזוג מתחזים אלו בשוויון;

אם לשאת תוכל שהאמת אותה אמרת
על ידי רשעים תסולף כדי להדיח תמימים,
או לראות מפעל חיך מנופץ
ולרכון ולבנותו מחדש בכלים מרופטים;

תודות

תודה לחברי המערכת ולצלמים:

איתי אטר, אוניברסיטת תל-אביב
דורון כהן, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
אלון קורנגרין, אוניברסיטת בר-אילן
צמרת ריקון, מכללת אורנים
יאיר שגיא, אוניברסיטת חיפה
רות שרץ-שובל, מכון ויצמן
רוני גבע, אוניברסיטת בר-אילן
עורך: אלון קורנגרין
עריכה גרפית: רונית כהן-ספר

צלמים: ELAN, אדר איל, אורנה נאור, אורנה קופרמן,
אילת מרקוביץ, איציק בן לוי, איתן סלונים, אלון בנקי,
אלון קורנגרין, אמיר גליקמן, ארז וולך, בני משי, גיל בארי,
גל מוסנזון, דנה רעני, דנור אהרון, דניאל אורנשטיין,
דפנה יושע, ורדית אלון קורפל, יואב לפ, מירי פורת,
נוקי שריר, נעם חלב סנדמן, עודד אנגל, עמוס גיל,
צחי דברת, ראובן גש, ראובן להב, ראובן להב,
רוני שפירא, רונית בן דוד, רן דמבו, תניא ציון וולדקס.

בלי דמוקרטיה אין אקדמיה

